

Suomi venäläisten sijoittajien kohteena.

Yrityksen perustaminen Suomessa
venäläisen yrittäjän näkökulmasta.

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalous
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto
Opinnäytetyö
Syksy 2015
Hirvonen Marina

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

HIRVONEN MARINA:

Suomi venäläisten sijoittajien
kohteena.

Yrityksen perustaminen
Suomessa venäläisen yrittäjän
näkökulmasta.

Suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyö, 55 sivua, 4 liitesivua

Syksy 2015

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö käsittelee venäläisten yritysten sijoittumista Suomeen. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää venäläisen yrityksen sijoitusprosessia Suomeen, esittää oikeudelliset vaatimukset yrityksen perustamiseen ja tutkia yrityksen haasteita. Tietolähteenä on käytetty kirjallista materiaalia, artikkeleita, haastatteluja ja tutkijan omia havaintoja.

Tavoitteen saavuttamiseksi esitellään ensin teoriaosan. Opinnäytetyön teoriaosassa käsitellään yleistä ulkomaista sijoittumista koskevaa tietoa. Siinä selvitetään Suomen markkinan kiinnostavuus ja yrityksen perustamisprosessi Suomessa venäläisten yrittäjien näkökulmasta. Empiirisen osan tutkimuksen päätehtävänä on havaita haasteita venäläisten yritysten liiketoiminnassa Suomessa. Empiirisen osan tutkimus suoritettiin kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimusmenetelmällä, käyttäen hyödyntäen teemahaastatteluja ja strukturoitua kyselyä. Empiirisessä osassa selvitettiin venäläisten yritysten tilannetta Suomen markkinoilla perustamisvaiheen jälkeen, havaittiin suurimmat haasteet yrityksen liiketoiminnassa ja tehtiin johtopäätökset.

Tutkimuksessa todettiin, että yritysten liiketoiminnasta haasteellisimmaksi koettiin suomen kieli ja asiointi viranomaisten kanssa. Tämän lisäksi haasteelliseksi koettiin kulttuurierot ja erilaisten lupien saaminen liiketoimintaa varten.

Tutkimuksesta saatujen tulosten perusteella laadittiin yhteenveto, joka osoittaa, mitkä asiat ovat esteenä yrityksen sijoittumiseen Suomeen ja esitettiin kehittämis ehdotukset.

Asiasanat: suorat sijoitukset, yrityksen perustaminen, venäläiset yritykset, Suomen markkinat, yritystoiminnan esteet.

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

HIRVONEN MARINA

Finland for Russian investors.
Establishing a business in Finland
from the perspective of a Russian
entrepreneur.

Bachelor's Thesis in Financial Management

55 pages, 4 pages of appendices

Autumn 2015

ABSTRACT

This thesis deals with the investments of Russian companies in Finland. The aim was to introduce the investment process, to explain the legal requirements for establishing a company in Finland and to discuss the related challenges. Sources include literary materials, publications related to the topic, interviews, and the author's own observations.

The theoretical background of the study is presented first. It contains general information on foreign investments, discusses the attractiveness of the Finnish market and introduces the process of starting a company in Finland from the perspective of Russian entrepreneurs.

The research problem is to find out what are the biggest challenges Russian entrepreneurs face in Finland.

The study was carried out by applying a qualitative research method, and data was collected through an interview and a questionnaire survey. The questionnaire investigated the situation of Russian companies in the Finnish market after the start-up phase.

The aim was to find the biggest challenges entrepreneurs face and draw conclusions.

The study found that the biggest challenges are the Finnish language and communication with authorities. In addition, cultural differences and obtaining various permits for business were also considered as challenges.

Based on the results, the study presents a summary which includes the key obstacles Russian companies may face when planning to invest in Finland.

Keywords: direct investment, establishing a company, Russian companies, the Finnish market, barriers to business.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Taustatiedot	1
1.2	Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoite	4
1.3	Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu	6
1.4	Tutkimuksen rakenne ja rajaus	7
2	YRITYSTEN PERUSTAMISPROSESSI SUOMESSA	9
2.1	Toiminta-ajatus ja liikeidea	10
2.2	Liiketoimintasuunnitelma	10
2.3	Yritystoiminnan luvanvaraisuus	12
2.4	Yritystoiminnan rahoitus	14
2.5	Yritysmuodot ja niiden valinta	18
2.6	Osakeyhtiön perustaminen	20
2.7	Vakuutukset	25
2.8	Kirjanpidon ja taloushallinnon järjestäminen	27
3	ULKOMAISTEN YRITYSTEN ERITYISVAATIMUKSET	30
3.1	Yritysten ulkomaalaisluvat Patentti,-ja rekisterihallituksesta	30
3.2	Ulkomaalainen työntekijä	31
3.3	Erot suomalaisessa ja venäläisessä liiketoimintakulttuurissa	33
4	VENÄLÄISIÄ YRITYKSIÄ KOHTAAVAT HAASTEET	37
4.1	Tutkimuksen toteutus	37
4.2	Haastattelun avulla saatujen tietojen analysointi	40
4.3	Kyselyn tulosten analysointi	41
4.4	Johtopäätökset	47
4.5	Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti	49
5	YHTEENVETO	51
	LÄHTEET	52
	LIITTEET	58

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö käsittelee venäläisten yritysten sijoittumisprosessia Suomeen.

Suorilla sijoituksilla tarkoitetaan sellaisia investointeja, joissa hankitaan määräysvalta tai vaikutusvaltaa ulkomaisessa yrityksessä. Käytännössä rajana käytetään yleensä vähintään 10 prosentin omistusosuuden hankkimista. Suora sijoitus voi syntyä esimerkiksi yrityskaupalla tai uuden yrityksen perustamisella. (Suomela 2009.)

1.1 Taustatiedot

Kansainväliset suorat investoinnit (FDI) Suomeen vuonna 2014 kasvoivat hieman edellisvuodesta. Invest in Finlandin tilastoinnin mukaan Suomeen uusia ulkomaisomisteisia yrityksiä tuli 229, kun vuonna 2013 vastaava luku oli 213. Euroopan talouden tilanne sekä Ukrainan kriisin tuoma epävarmuus ja Venäjä-pakotteet tekivät vuodesta 2014 haastavan ulkomaisten investointien kannalta. (Finpro 2015.)

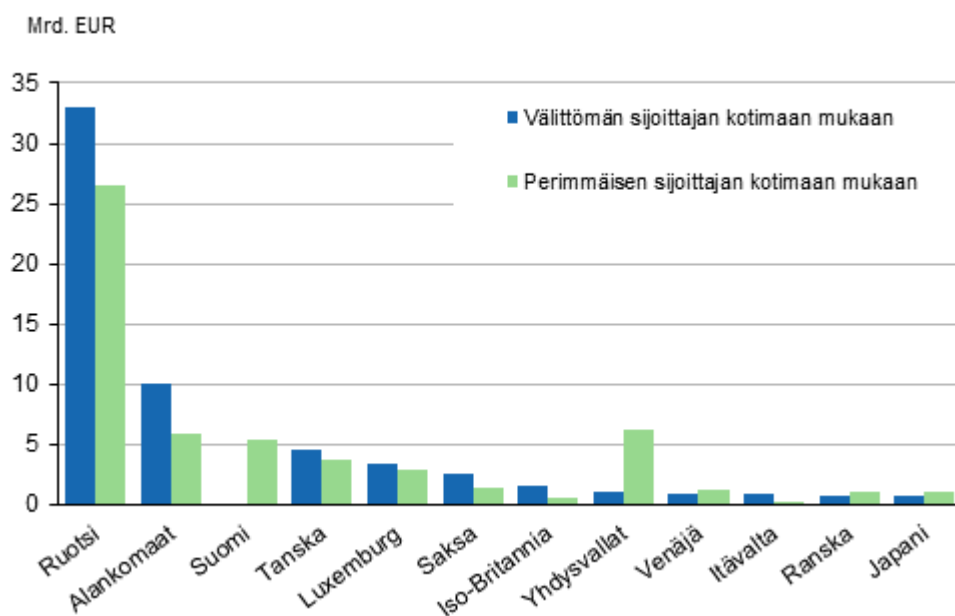
Suomeen tulevilla suorilla investoinneilla on merkittävä kansantaloudellinen hyöty. Investoinnit stimuloivat taloudellista kasvua, luovat vientituloja ja työpaikkoja, tuovat lisää pääomaa tuotekehitykseen ja vahvistavat liiketoimintaverkostojamme. Ulkomaisilla investoinneilla voidaan uudistaa suomalaista tuotantorakennetta ja hankkia maahamme uutta teknologiaa ja osaamista. (Suomela 2009.)

The World Economic Forum (2014-2015) on listannut Suomen neljänneksi kilpailukykyisimmäksi maaksi. Suomi muodostaa Länsi-Euroopan näkökulmasta katsottuna pienen markkina-alueen, mutta houkuttelee investointimaana hyvän innovaationsa ja infrastruktuurinsa vuoksi. Suomen innovaatio on listattu maailman parhaaksi. (The World Economic Forum 2015.)

Liiketoiminnan harjoittaminen on Suomessa vapaata sekä suhteellisesti helppoa (Airaksinen 2011, 14).

Ulkomainen yritys voi hyötyä mahdollisista kannustinrahoista ja saa tutkimustietoa, koska korkeakoulut ja yritykset tekevät yhteistyönä tutkimuksia. Suomi on hyvin avoin talous, johon ulkomaiset yritykset ovat tervetulleita. (Invest in Finland 2011.)

Alla olevassa kuviossa 1 nähdään, että tilaston mukaan merkittävimpiä Suomeen investoineita maita olivat vuonna 2013 Ruotsi ja USA.

Kuvio 1 Ulkomaiset suorat sijoitukset Suomeen sijoittajan kotimaan mukaan vuonna 2013, sijoituskanta (Tilastokeskus 2014).

Kuviossa 1 nähdään, että Venäjän investoinnit eivät ole vielä kovin merkittäviä, vaikka maiden välinen ulkomaankauppa on muuten varsin kehittynyttä. Venäjä on Suomen nopeimmin kasvava lähimarkkina-alue, kiinnostus EU:n ja Suomen markkinoihin on venäläisten yritysten kesken aika iso. Isoimmat Venäjän kaupungit Moskova ja Pietari ovat läheisyydessä ja liikennemahdollisuudet erittäin hyvät. Venäjän talous on hyvin kasvanut viime vuosina ainakin 2013 vuoteen asti. Myös Suomen valtio ja paikkakunnat ovat kiinnostuneet investointiin. Paikkakunnille on perustettu kehittämissyhtiöitä, joiden tehtävänä on yritysten neuvonta ja

avustus kaikissa sijoittumiseen liittyvissä asioissa ja yrityksen perustamisesta, muun muassa venäjän kielellä. Riippumatta siitä, venäläisten yritysten investoinnit ovat suhteellisesti aika pienet.

Etlan ja Suomen Pankin toteuttama tutkimus *How does foreign direct investment measure real investment by foreign-owned companies* osoittaa, että suorien ulkomaisten investointien tilastot ovat aliarvioineet ulkomaisten yritysten tekemiä reaali-investointeja Suomeen. Tutkimuksessa tarkasteltiin ajanjaksoa 2002-2011.

Tilastojen antama kuva jää vaillinaiseksi muun muassa siksi, että kohdemaassa jo toimivat ulkomaiset yritykset käyttävät investointiensa rahoitukseen usein muita rahoituskanavia kuin ulkomaisen konserniyhtiönsä pääomaa. Ne voivat rahoittaa osan investoinneistaan esimerkiksi ottamalla pankkilainaa Suomesta tai ulkomailta, jolloin nämä summat eivät näy suorissa sijoituksissa. (Etla 2014.)

Kansalliset asiantuntijat arvioivat yrittäjyyspolitiikan ja säätelyn, rahoituksen, fyysisen infrastruktuurin sekä markkinoiden dynamiikan yrittäjyyttä tukevaksi. Korkeakoulutuksen ja erityisten kohdennettujen politiikkaohjelmien ei arvioida tukevan yrittäjyyttä yhtä hyvin. Suotuisat asiantuntija-arviot eivät kuitenkaan kohtaa todellisuutta suhteellisesti vaatimattomalla tasolla olevan uusyrityisperustanaan näkökulmasta. Onkin kysyttävä, onko markkinoilla sellaisia tekijöitä, jotka jarruttavat yritysten perustamista, hyvistä yrittäjyyttä tukevista ekosysteemin osista huolimatta. (Turun yliopisto 2014.)

Tutkimuksessa olisi hyödyllistä selvittää, mitkä esteitä venäläisillä yrityksillä on Suomen markkinoilla, mitkä tekijät vaikuttavat siihen, että kaikkien edellytysten riippumatta, suorat sijoitukset Venäjältä ovat muiden maihin huomattavasti pienempi. Siitä syystä opinnäytetyön tekijä on päättänyt tutkia venäläisten yritysten tilannetta Suomessa yrityksen perustamisvaiheessa ja sen jälkeen, selvittää haasteita ja vaikeuksia yrityksen tiellä ja selvittää, millä tavoin mahdollisia esteitä Suomen markkinaan pääsyyn voisi vähentää.

Täysin samanlaista tutkimusaiheesta ei ole tehty, mutta on tehty lähellä olevista aiheista vuonna 2011 kaksi opinnäytetyötä.

Opinnäytetyö ”Käsikirja Lahden alueelle sijoittuville venäläisille yrityksille” (Tuominen, 2011) on pöytäkirjatutkimus. Tutkimuksen tavoitteena oli laatia sijoittumisopas: käsikirja Lahden alueelle sijoittuville venäläisille yrityksille toimeksiantajan hyödyksi. Toimeksiantajana oli Lahden kehittämiskeskus Lakes. Opinnäytetyössä oli tutkittu vain teoriatietoja yrityksen perustamisesta ja sijoittumisesta Suomesta Venäjälle ja Venäjältä Suomeen.

Tässä tutkimuksessa kerätään paitsi teoriaa, myös haastattelujen ja kyselyn avulla saatuja tietoja yritysten haasteista Suomen markkinoilla ja panostetaan yritysten vaikeuksiin liiketoiminnan perustamisen jälkeen.

Minna Hirvosen opinnäytetyössä ”Ulkomaisten yritysten etabloituminen Suomeen” (Hirvonen 2011) oli aiheena ulkomaisen yrityksen perustaminen Suomessa. Työn aihe oli aika laaja ja on koskenut kaikkia ulkomaisia yrityksiä. Empirian osuudessa on tutkittu haasteita erityisesti yritysten perustamisvaiheessa, tiedot oli hankittu muutaman ulkomaisyriyten haastattelujen avulla.

Tämän tutkimuksen aihe on kapeampi, työssä tutkitaan venäläisten(ei kaikki ulkomaisten) yritysten sijoittumisprosessia Suomeen, haasteita yritysten liiketoiminnasta enemmän perustamisen jälkeen ja tehdään sen sekä asiantuntijoiden haastattelun tutkimusmenetelmän hyödyntämällä, että venäläisten yritysten kyselyn avulla.

1.2 Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoite

Ulkomaisille markkinoille pyrkivä yritys kohtaa lukuisia markkinoille pääsyn esteitä: kuljetuskustannukset, kaupan ja investointien esteet, markkinoita koskevan kokemuksen ja tiedon puuttuminen (asiakkaista, kilpailijoista, lainsäädännöstä jne.), yrityksen tuntemattomuus ja ulkomainen imago jne. Kaikkien näiden esteiden voittaminen vaatii aikaa ja rahaa.(Aijö 2007,17.)

Venäläisten yritysten sijoitukset Suomeen eivät ole vielä kovin merkittäviä. Suomen valtio ja paikkakunnat ovat kiinnostuneet houkuttelemaan enemmän investointeja, hyödyntäen Suomea ja Venäjää maantieteellisestä sijainnista.

Olisi kiinnostava tietää, miksi investoinnit Venäjältä eivät kasvaa, vaikka venäläisillä yrityksillä on halu ja mahdollisuus investoida Suomeen. Suomen viranomaisilla ja paikkakunnilla on myös halu ja mahdollisuus ottaa investointeja vastaan ja Suomea pidetään hyvänä investointikohteena.

Suomessa on hyvä ilmapiiri yritysten perustamiseen: monet viralliset ja vapaaehtoiset yhtiöt ja projektit on tarkoitettu antamaan yrittäjille apua ja yrittäjien on aika helppoa perustaa yritys. Perustamisen jälkeen yrittäjän polku ei ole niin helppo kuin yrityksen perustamisvaiheessa. On kohtuullisen helppoa perustaa yritys, mutta sen jälkeen on paljon vaikeuksia ennen kuin yrityksen liiketoiminta tulee kannattavaksi.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää venäläisen yrityksen sijoitusprosessia Suomeen, antaa aloittaville yrittäjille mahdollisimman tärkeitä tietoja yritystoiminnasta Suomessa, esittää oikeudelliset vaatimukset yrityksen perustamiseen ja havaita haasteita ja esteitä yrityksen käytännön liiketoiminnassa. Tavoitteena on löytää sellaisia asioita, joita suomalaiset eivät ole ottaneet aiemmin huomioon, mutta jotka vaikeuttavat prosessia nimenomaan venäläisten kannalta. Tutkimuksen avulla pyritään etsimään syitä, miksi sijoittajan yritystoiminta Suomessa sujuu eri tavalla kuin yrittäjä suunnitteli alkuunsa.

Tämän työn tutkimusongelmana on selvittää, mitkä ovat suurimmat haasteet Suomen markkinoilla venäläisten yrittäjien näkökulmasta, onko tällaisia esteitä joiden takia yritys jää perustamatta. Tutkimusongelman selvittämiseksi etsitään vastauksia kysymyksiin:

- Mistä syystä päädytään sijoittamaan Suomeen ja perustamaan yritystä Suomessa?

- Mistä yritys saa apua liiketoiminnassaan, onko yrittäjällä riittävästi tietoja organisaatioista, joissa saadaan neuvontaa ja tukea?
- Ovatko yrittäjät onnistuneet liiketoiminnassaan Suomessa ja jos ei, mistä syystä?

Yritysten esteiden selvittäminen on tärkeää, koska nimenomaan venäläiset sijoittajat tuovat työpaikkoja ensisijaisesti venäjänkielisille maahanmuuttajille Suomessa, joiden työttömyysaste on muiden väestöryhmien verrattuna suurempi.

Tutkimuksesta voisi olla hyötyä aloittaville venäläisille sijoittajille, jotka suunnittelevat laajentaa liiketoimintaa Suomeen ja myös paikkakunnan asiantuntijoille joiden toimintaan kuuluu yritysneuvonta ja muille yrityksiä palveleville organisaatiolle kuten esimerkiksi kirjanpito,-ja konsultointiyrityksille.

1.3 Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu

Opinnäytetyö toteutetaan kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimusmenetelmällä, käyttäen hyödyntäen teemahaastatteluja ja strukturoitua kyselyä.

Teoriaosan tutkimusaineisto kerätään pääasiassa kirjallisuudesta, artikkeleista ja elektronisista lähteistä. Lisäksi työssä on käytetty kirjoittajan omaa tietämystä ja havainnointia, joka on hankittu omasta henkilökohtaisesta kokemuksesta liiketoiminnan perustamisesta ja harjoittelusta konsultointiyrityksessä.

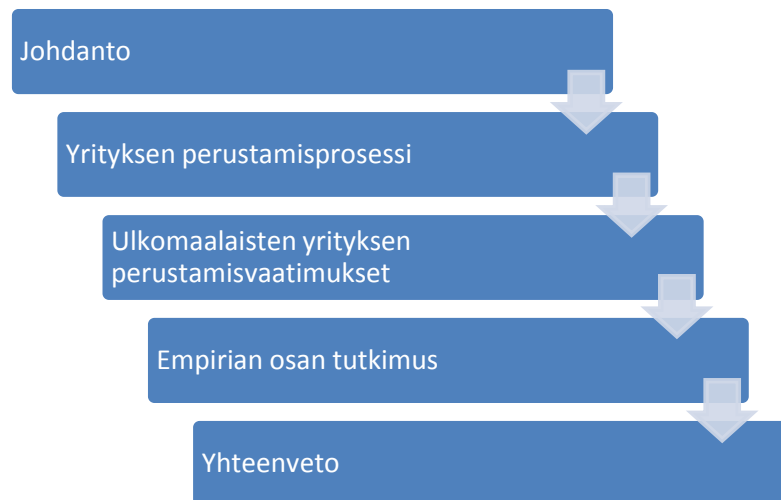
Tietoja hankitaan haastattelemalla paikalliset kehittämissyhtiöiden asiantuntijat. Lisää tietoja kerätään kyselyn avulla venäläisiltä yrittäjiltä, joilla on liiketoiminta Suomessa.

Empirian osuudessa tehdään ensin kartoitus, mitä yleisiä esteitä on yrityksillä Suomen markkinoilla. Kartoitus tehdään haastattelemalla asiantuntijoita, joiden tehtävään kuuluu yrityksen neuvonta ja palvelu. Näiden perustella laaditaan strukturoitu kyselylomake, joiden avulla

esitellään yrityksille kysymyksiä ja selvitetään, mitä esteitä ne ovat kokeneet liiketoiminnastaan.

1.4 Tutkimuksen rakenne ja rajaus

Tutkimus on jaoteltu viiteen eri päälukuun ja niiden alalukuihin. Kuviossa 2 on kuvattu tutkimuksen rakenne ja eteneminen.

KUVIO 2. Tutkimuksen rakenne

Tutkimuksen ensimmäisen luvun muodostaa johdanto. Johdannossa selvitetään tutkimuksen taustaa, tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelmat sekä tutkimuksen hyöty. Johdannon taustalla selvitetään yleistä ulkomaisia sijoituksia koskevaa tietoa, Suomen markkinan kiinnostavuus ja työn aiheen valintaa. Tämän lisäksi luku sisältää kuvauksen tutkimuksen rakenteesta. Tutkimuksen toinen ja kolmas pääluku käsittelevät tutkimuksen teoreettista viitekehystä.

Tutkimuksen toisessa pääluvussa käsitellään yrityksen perustamista. Siinä perehdytään yrityksen perustamiseen ja esitellään eri yritysmuotojen tunnuspiirteet. Tässä luvussa perehdytään myös aloittaville yrityksille tarjolla oleviin erilaisiin rahoitusmuotoihin. Rahoitusmuotoja ovat tukimuotoiset rahoituslähteet, pankki ja erilaiset avustukset.

Kolmessa pääluvussa tutkitaan ne erityispiirteet ja vaatimukset jotka on Suomen lainsäädännön mukaan säädetty EU:n ulkopuolelta tuleville ulkomaalaisille, johon ryhmän venäläiset yrittäjät kuuluu.

Neljäs pääluku muodostaa tutkimuksen empiirisen osan. Empiriaosan tutkimus tehdään myös ulkomaisen yrityksen näkökulmasta, koska osa niiden vaikeuksista liiketoiminnassa voi johtua juuri se seikka, että yrittäjä on ulkomaalainen. Luvussa kerätään aineisto, käsitellään ja analysoidaan. Sen jälkeen esitellään tutkimuksen tulokset.

Viimeisessä, viidessä pääluvussa on yhteenveto, jossa vedetään yhteen työn teoreettinen viitekehys ja empiriaosuus, tehdään johtopäätökset tutkimuksen tuloista ja arvioidaan opinnäytetyön toteutuksen onnistumista ja jatkotutkiminnon mahdollisuutta.

Tutkimuksen aihe on rajattu yritysperustamisprosessiin ja liiketoimintaan ja yrittäjien lähdemaahan. Tutkimuksen kohderyhmä on venäläiset yritykset, joiden liiketoiminta on Etelä-Suomessa (Kotka-Haminan, Kouvolan ja Lahden seutu), koska venäläiset ovat perustaneet paljon yrityksiä Etelä-Suomessa. Etenkin Kaakkois-Suomessa venäläiset ja muut ulkomaalaiset ovat innokkaita yrittäjiä. Siellä joka kuudes uusi yrittäjä on venäläinen ja joka neljäs ulkomaalainen (Taloussanomat 2013).

Tutkimukseen mukaan on otettu yrittäjät, jotka ovat tulleet Suomeen perustamaan yritystä, ei maahanmuuttajien perustamia yrityksiä Suomessa, koska tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia nimenomaan venäläisten yritysten sijoittumista ja liiketoimintaa Suomessa. Työssäni tutkitaan yritysten vaikeuksia perustamisen jälkeen, koska yllämainituilla paikkakunnilla toimivat kehittämissyhtiöt tekevät yritysten perustamisprosessista suhteellisesti helppoa.

2 YRITYSTEN PERUSTAMISPROSESSI SUOMESSA

Yrityksen perustaminen vaatii paljon suunnittelua. Yrityksen perustamisvaiheisiin kuuluvat alustava liiketoimintasuunnitelma, rahoituksen järjestäminen, yritysmuodon valinta, perustamisasiakirjat ja perustamisilmoitukset, yritystoiminnan luvanvaraisuuden selvittäminen, vakuutusten ja kirjanpidon järjestäminen. Yrityksen perustamisprosessi kuvaillaan alla olevassa kuviossa 3.

Kuvio 3 Yrityksen perustamisen vaiheet (Perustamisopas 2015).

Yrityksen perustaminen sisältää kaikki yllämainitut vaiheet, mutta usein eri vaiheita selvitetään samanaikaisesti. (Perustamisopas 2015). Seuraavaksi katsotaan tarkemmin, mitä yrityksen perustamisvaiheet ovat.

2.1 Toiminta-ajatus ja liikeidea

Toiminta-ajatus kertoo, miksi yritys perustetaan. Se vastaa kysymykseen, miksi yritys on markkinoilla. Toiminta-ajatus on yleensä tiivis, muutaman lauseen pituinen kuvaus yrityksen liiketoiminnan perusideasta. Liian laaja toiminta-ajatus ei ole toiminnallinen. Toisaalta taas liian tiivis määrittely toiminta-ajatuksista saattaa jättää näköpiiriin ulkopuolelle yrityksen kannalta keskeisiä mahdollisuuksia. (Holopainen 2012, 12.)

Liikeidean tulisi vastata kysymyksiin mitä, kenelle ja miten. Se on kuvaus yrityksen tavasta menestyä tietyllä toiminta-alalla. Liikeidea määrittelee, kuinka toiminta-ajatus toteuttamalla ansaitaan rahaa ja saadaan aikaan kannattavaa toimintaa. Se kertoo, miksi yritys on olemassa. Liikeidea kuvaa yrityksen tarjoamia tuotteita tai palveluita ja sitä, mitä varten yritys ja sen tuotteet on tehty. Siinä määritellään myös yrityksen asiakasryhmä ja se, miten yritystoimintaa olisi tarkoitus harjoittaa. Liikeidean tulee sopeutua ympäristön muutoksiin ja siksi yrityksen toiminta harvoin perustuu vain yhteen liikeideaan. Jotta ideasta syntyy kannattavaa liiketoimintaa, sen potentiaalisen asiakaskunnan tulee olla riittävän laaja. Liiketoiminnalle tulee olla riittävät markkinat. (Ilmoniemi ym. 2009, 52.)

2.2 Liiketoimintasuunnitelma

Ennen yrityksen perustamista tulee tehdä hyvä liiketoimintasuunnitelma. Se on kattava kuvaus yrityksen toimintaympäristöstä, markkinoiden mahdollisuudesta, yrityksen toiminnasta, toimintaperiaatteista, resursseista ja niiden kehittämisestä. Siitä on hyötyä erityisesti yrityksen perustamisvaiheessa. Rahoitusneuvotteluissa liiketoimintasuunnitelma on keskeinen dokumentti markkinoilla menestystä arvioitaessa ja sidosryhmille keino nähdä liiketoiminnan kokonaisuus. Aloittavan yrityksen suunnittelu keskittyy liikeidean rajaamiseen ja omien resurssien esittelyyn. (Isokangas & Kinkki 2004, 232–233.) Liiketoimintasuunnitelma on kirjallisessa muodossa oleva suunnitelma, joka laaditaan myös rahoittajia varten.

Liiketoimintasuunnitelmasta on hyötyä yrittäjälle, sillä siinä laitetaan kirjalliseen muotoon ajatukset yritystoiminnasta. (Holopainen & Levonen 2007, 52-53.)

Liiketoimintasuunnitelman tulisi sisältää ainakin perustiedot yrityksestä eli siinä kerrotaan yrityksen nimi, toiminta-ajatus, toimiala ja sijaintipaikkakunta. Tämän lisäksi suunnitelmassa on kuvaus yrityshankkeesta ja perustelut yrityksen perustamiselle sekä suunnitellulle liikeidealle. Yrityshankkeesta tehdään SWOT-analyysi eli luetellaan yrityksen vahvuudet, heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet. Vahvuudet ja heikkoudet ovat yrityshankkeen sisäisiä tekijöitä, joita arvioidaan suhteessa kilpailijoihin. Mahdollisuudet ja uhat ovat taas ulkopuolisia, tulevaisuudessa nähtäviä tai ennakoitavia tekijöitä. SWOT-analyysi pakottaa yrityksen perustajan tarkastelemaan liikeideaa kriittisesti. (Holopainen & Levonen 2007, 57.)

Eräitä tärkeimmistä asioista liiketoimintasuunnitelmassa ovat erilaiset laskelmat, joissa arvioidaan yrityksen pääoman tarvetta, yritystoiminnan kannattavuutta ja menestymisen mahdollisuuksia. Mahdolliset rahoittajat edellyttävät sitä aina. (Yritysstartti 2015.)

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman avulla on tarkoitus suunnitella ja osoittaa toiminnan kustannuksia ja investointeja ennen toiminnan käynnistämistä.

Yksinkertaisimmillaan laskelman rahantarveosassa kuvataan, mitä pitää hankkia, jotta toiminta pystytään aloittamaan järkevästi.

Rahantarveosiossa on siis kuvattuna myös alkuajanjakso, jolloin myyntituloja ei välttämättä ole vielä riittävästi, mutta kuluja on kuitenkin, kuten puhelinlaskut, oma tulotarve, palkat, vuokrat ja niin edelleen. (Yritys-Suomi 2015.)

Rahoituslaskelman kohdassa "rahan lähteet" luetellaan, mistä tarvittava rahoitus muodostuu. Tästä laskelmasta selviää esimerkiksi pankille se, paljonko lainaa ollaan hakemassa ja mitä lainasummalla on tarkoitus

hankkia ja mitä muuta rahoitusta on.(Yritys-Suomi 2015.)

Laskelmasta selviävät myös yrittäjän omat rahalliset panostukset sekä olemassa olevien laitteiden ja työkalujen osuus (niin kutsuttu apportoimaisuus). Laskelman avulla toiminnan aloittamiseen liittyviä taloudellisia riskejä ja tarpeita voidaan tasapainottaa, suunnitella ja arvioida euroina.(Liiketoimintasuunnitelma 2015.)

Kannattavuuslaskelma

Kannattavuuslaskelma auttaa hahmottamaan, millainen myyntitavoite yritykselle tulisi asettaa. Tätä laskelmaa voi verrata erilliseen myyntibudjettiin, jossa arvioidaan sitä, kuinka paljon myyntiä tuotteilla pitää saada suunnitellusta asiakaskunnasta.

Kannattavuuslaskelma ei siis vielä ota kantaa myynnin ennustamiseen ja sen tarpeeseen, ja tästä johtuen sen tekeminen ei ole vaikeaa.

Kannattavuuslaskelmaa tehtäessä tarkastellaan kuluja, joita toiminta synnyttää myynnistä riippumatta. Nämä tulotarpeet ja kulut lasketaan yhteen. Seuraavaksi määritellään toimintaan käytettävissä oleva aika, kuten myymälässä aukioloaikojen mukaan ja muuten esimerkiksi työtunnit viikossa, kuukaudessa ja niin edelleen. (Liiketoimintasuunnitelma 2015.)

Lopputuloksena laskelma osoittaa, kuinka paljon myyntiä määrätyllä ajalla ja hinnalla täytyy vähintään olla, jotta toiminta olisi kannattavaa ja jotta se tuottaisi riittävästi tuloa yrittäjän tarpeisiin. Tätä tulosta voi sitten verrata myyntiennusteeseen tai tuntumaan siitä, kuinka paljon myyntiä on mahdollista saada.(Yritys-Suomi 2015.)

2.3 Yritystoiminnan luvanvaraisuus

Joidenkin elinkeinojen harjoittaminen on säädetty luvanvaraiseksi. Jos elinkeinon harjoittaminen on säädetty luvanvaraiseksi, on ennen toiminnan aloittamista hankittava lupa sekä ilmoitettava myönnetystä luvasta kaupparekisteriin.

Luvanvaraisia elinkeinoja ovat mm.

- ajoneuvojen katsastustoiminta
- alkoholin anniskelu ja myynti
- alkoholin valmistus- ja tukkumyyntiluvat
- apteekit, lääketehtaat, lääketukkukaupat, lääkevalmisteiden ja eläinlääkevalmisteiden myynti, rohdosvalmisteiden myynti
- arvopaperiliikkeiden ja optioyhteisön toiminta, arvopaperipörssitoiminta (valtiovarainministeriö)
- jalometallituotteiden valmistus ja maahantuonti
- kaivokset; esiintymän hyväksikäyttöoikeus ja valtaukset
- keinotekkoisten lannoitusaineiden ja valmistettujen rehujen valmistus sekä siementavarain kauppa
- lentoliikenteen reitti- ja tilausliikenneluvat
- panttilainaustoiminta
- perintätoiminta toisen lukuun
- postitoiminnan harjoittaminen
- sijoitusrahastotoiminta
- sähkölaitteiden suunnittelu, rakentaminen, valmistaminen, korjaaminen, huoltaminen ja käyttäminen, sähkön tuottaminen ja siirto muuhun kuin omaan käyttöön
- teletoiminta
- terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi. (Suomen yrittäjät 2015.)

Toisilla aloilla pitää tehdä ilmoitus viranomaisille vaikka varsinaista lupaa ei tarvitakaan. Ilmoitus koske muun muassa kampaamo ja parturiliikkeitä, kauneus- ja jalkahoitoloita ja tatuointiliikkeitä. (Perustamisopas 2015.)

Eräiden liikkeiden, kuten elintarvikkeita myyvien tiloissa tulee ennen käyttöönottoa suorittaa tarkastus ja hakea niiden käyttöönottoon lupa kunnan terveystoimielimeltä (Suomen Yrittäjät 2015).

Ennen elinkeinotoiminnan aloittamista on aina selvitettävä, onko aiottu elinkeinotoiminta luvan- tai ilmoituksenvaraista (Perustamisopas, 2015).

2.4 Yritystoiminnan rahoitus

Tuottaakseen tavaroita ja palveluksia yritys tarvitsee pääomaa. Niitä tekijöitä joita käytetään tuotantoprosessissa, kutsutaan fyysiseksi pääomaksi. Niitä osakkeita, velkakirjoja, lainoja, joita käytetään fyysinen pääoman hankkimiseen, kutsutaan rahoituspääomaksi. (Leppiniemi, Puttonen 2002,11.)

Rahoituslähteet

Uuden yritystoiminnan aloittamiseen tarvitaan aina pääomaa. Rahoituslaskelmien avulla selvitetään, kuinka paljon alkupääomaa yrityksen perustamiseen tarvitaan. Laskelmien avulla selvitetään myös, mistä rahoitus on tarkoitus järjestää. Alkavalle yrittäjälle tavallisimmat rahoituslähteet ovat omarahoitus ja lähipiiri. Tämän lisäksi pankki ja Finnvera myöntävät erilaisia lainoja. (Suomen yrittäjät 2015.)

Oma pääoma

Yrityksen omalla pääomalla käsitetään varat, jotka yritys on itse hankkinut tai sijoittanut yhtiöön. Yrityksen sidottua omaa pääomaa ovat osakepääoma, ylikurssirahasto, vararahasto ja arvonorotusrahasto. Tilikauden voitot ja tappiot ovat vapaata omaa pääomaa, kuten myös muut rahastot, joista on saatu tuottoja. Näitä voidaan jakaa vapaasti. (Suomen yrittäjät 2015.)

Osakeyhtiötä perustaessa siihen tehdään pääomasijoitus, joka on minimissään 2 500 euroa. Pääomasijoituksen vastineeksi omistajat saavat osakkeita. Nämä ovat yhtiön omaa pääomaa. (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 270.)

Ylikurssirahaston varoja voidaan käyttää tappion kattamiseen, mikäli yrityksessä ei ole vapaata omaa pääomaa tarpeeksi. Vararahastoa ja ylikurssirahastoa voidaan käyttää myös osakepääoman korottamiseen. (Leppiniemi 2002, 76.)

Arvonkorotusrahasto on osakeyhtiön rahasto, joka on muodostettu yrityksen käyttöomaisuuden arvonnoususta, ja näitä varoja saa käyttää ainoastaan osakeantiin (Suomen yrittäjät 2015).

Vieras pääoma

Vieras pääoma on velkarahoitusta eli rahoittaja antaa yrityksen käyttöön varoja korvausta vastaan ennalta sovituksi ajaksi (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 270).

Pankin rahoituslähteet

Pankit tekevät yhteistyötä Finnveran kanssa ja myöntävät lainaa, johon saavat Finnveralta takauksen. Suurempiin investointeihin pankit myöntävät lainaa, mikäli yrityksellä on lainalle riittävät vakuudet. Käyttöpääoman tarpeeseen pankit voivat avata yritykselle luotollisen tilin. Tällä voidaan hallita yrityksen kassanhallintaa ja tämä vastaa vaihtuviin käyttöpääoman tarpeisiin. Yritys voi myös saada lyhytaikaisia pienempiä kulutusluottoja tasaamaan käyttöpääoman tarpeita. (Perustamisopas 2015.)

Finnvera

Finnvera on valtion omistama erityisluottolaitos, jonka tarkoituksena on edistää yritysten rahoitusmahdollisuuksia. Finnveralta yritykset voivat saada lainaa tai takauksen rahoitustoiminnalleen. Finnvera mahdollistaa rahoituksen sellaisille yrityksille, joilla on riittävät kannattavuuden mahdollisuudet, mutta ei välttämättä riittävää vakuus- tai omarahoitusosuutta, jota taas pankit edellyttävät. Pankit ja Finnvera tekevät yhteistyötä. Rahoituksen myöntämisen perusteena on kannattavuusarvio. Aloittavan yrittäjän on liiketoimintasuunnitelman ja laskelmien avulla näytettävä, että perustettava yritys on kannattava. Yleensä rahoittajat edellyttävät 20-30 % omarahoitusosuutta. (Perustamisopas, 2015.)

Naisyrittäjälaina on tarkoitettu yrityksille, joka työllistää enintään viisi henkilöä ja jossa naiset ovat enemmistöosakkaina ja jota nainen johtaa. Yritys voi olla toimintaansa aloittava tai jo toimiva yritys. Naisyrittäjälainaa

käytetään laite- ja koneinvestointeihin, käyttöpääomatarpeisiin tai muihin toiminnan kehittämis- tai laajennushankkeisiin. Lainaa voidaan myöntää yrityksille lähes kaikilla toimialoilla lukuun ottamatta maatilataloutta, metsätaloutta ja rakennusliiketoiminnan perustajaurakointia. Lainaa myönnetään enintään 35 000 euroa ja sitä on mahdollista nostaa yhdessä tai useammassa erässä. (Holopainen 2012,170.)

Pienlaina on samantapainen kuin naisyrittäjälaina. Sitä myönnetään aloittaville ja jo toimintaa harjoittaville yrityksille laite- ja koneinvestointeihin, käyttöpääomatarpeisiin tai muihin hankkeisiin. Lainaa myönnetään kaikille yrityksille lukuun ottamatta maatilataloutta, metsätaloutta ja rakennusliiketoiminnan perustajaurakointia. Pienlainaa voidaan myöntää enintään 35 000 euroa. (Finnvera 2015.)

Investointi- ja käyttöpääomalaina on tarkoitettu aloittaville ja jo toimiville yrityksille. Lainaa voidaan myöntää kotimaisiin rakennus-, laite-, ja koneinvestointeihin. Tämän lisäksi lainaa voidaan myöntää käyttöpääomatarpeisiin ja erilaisiin omistusjärjestelyjen rahoittamiseen. Investointi- ja käyttöpääomalainalla voidaan rahoittaa kaikkia toimialoja lukuun ottamatta maatilataloutta, metsätaloutta ja rakennusliiketoiminnan perustajaurakointia. Laina on tarkoitettu pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka työllistävät korkeintaan 250 henkilöä ja joiden liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa. Erityisin perustein tätä lainaa voidaan myöntää myös suuryrityksille. (Finnvera 2015.)

Pientakaas auttaa yrityksiä saamaan pankista rahoitusta erilaiseen investointi- ja käyttöpääomatarpeisiin. Pientakaas on pankkien ja Finnveran välinen pientakaussopimus, joka mahdollistaa nopeamman takauspäätöksen Finnverassa. Sopimuksessa on mukana mm. Nordea Pankki Suomi Oyj, Sampo Pankki Oyj ja Aktia Pankki Oyj. Finnveran takaus voi olla enintään 60 % lainasta, mutta kuitenkin niin, ettei Finnveralta saatujen takauksen määrä ylitä 85 000 euroa. Pientakaas on tarkoitettu aloittaville ja jo toimiville yrityksille. Yrityksen pitää työllistää enintään 49 henkilöä. Toimialana voi olla mikä vain paitsi maatilatalous,

metsätalous ja rakennusliiketoiminnan perustajaurakointi. (Holopainen 2012,173.)

Tuet ja avustukset

Sitra on Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, jonka tarkoituksena on sijoittaa pääomaa yrityksiin. Sitran tarkoituksena on edistää hyvinvointia Suomessa ja tukea kehitystä. Sitra rahoittaa yritystoimintaa muutos- ja kasvualoilla. Sitra sijoittaa pääomaa terveydenhuoltoalalle, kunta-alalle, energia- ja koneteollisuuteen. Yrityksillä joihin Sitra sijoittaa pääomaa, on oltava mahdollisuus laajentua kansainvälisille markkinoille. (Sitra 2015.)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Ely-keskus) tarjoaa tukea yrityksille niiden toiminnan alussa ja kehittämisessä. Ely-keskukselta saa rahoitustukea, sekä koulutus- ja kehittämispalveluja. Ely-keskus myöntää tukirahoitusta yrityksen eri tarpeisiin. Sieltä saa tukirahoitusta monille eri aloille kuten maatalouteen, teknologiaan ja kalatalouteen. Ely-keskukselta yrittäjä voi saada tukea ensimmäisen työntekijän palkkamenoihin. Tukea voivat saada myös alle 10 henkilön yritykset. Tukea myönnetään aloittaville yrityksille ja yrityksille, jotka laajentavat toimintaa ja tarvitsevat käyttöomaisuutta tai tekevät muutos- tai parannustöitä. Tuen määrä riippuu yrityksen koosta ja sijainnista. Suomi on jaettu tukialueisiin, ja esimerkiksi Uudellamaalla pieni alle 10 henkeä työllistävä yritys, jonka liikevaihto on alle 2 miljoonaa euroa vuodessa, voi saada tukea 35 %. (Elykeskus 2015.)

Tekes rahoittaa yritysten kehitysprojekteja, joilla tavoitellaan kasvua ja liiketoiminnan uudistamista. Tärkein rahoituksen kohderyhmä ovat kansainvälistyvät ja kasvua hakevat pk-yritykset.

Tekesin rahoitus voi olla avustusta tai lainaa. (Tekes 2015.)

Starttiraha on valtionmyöntämä toimeentulotukea aloittavalle yrittäjälle. Sillä turvataan yrittäjän toimeentuloa yritystoiminnan alussa, jolloin yritystoiminta ei ole vielä kunnolla käynnistynyt. Starttirahaa voi saada, jos ei nosta muita tukia, eikä yritystoiminnan yhteydessä ole muita

tulonlähteitä. Tuen myöntämisen edellytyksenä ovat yrittäjäkokemus tai -koulutus, mahdollisuudet kannattavaan yritystoimintaan ja lisäksi tarpeellisuus tuen saamiseen yrittäjän toimeentulon kannalta. (Holopainen 2012,185-187.)

Vuonna 2015 starttirahaa voi saada keskimäärin noin 705-1130 euroa kuukaudessa enintään 18 kuukauden ajan. Sitä myönnetään yleensä kahdessa osassa, joista ensimmäinen osa myönnetään kuudeksi kuukaudeksi. (Perustamisopas 2015.)

2.5 Yritysmuodot ja niiden valinta

Yritystoiminnan aloittamisessa ensimmäinen tärkeä kysymys on sopivan yritysmuodon valitseminen. Suomessa tunnetaan yksityisliike eli yksityinen elinkeinonharjoittaja, henkilöyhtiöt (avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö), osuuskunta sekä osakeyhtiöt (yksityiset ja julkiset). Muina mahdollisuuksina etenkin ulkomaisen yrityksen kohdalla on sivuliikkeen perustaminen Suomeen. (Perustamisopas 2015.)

Seuraavassa käsitellään olennaisia piirteitä eri yritysmuodoista.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi)

Kun yritystoiminta perustuu suureksi osaksi yrittäjän omaan ammattitaitoon ilman, että tarvitaan ulkopuolisten apua, luontevin toimintatapa on toimia liikkeen- tai ammatinharjoittajana (esim. lääkärit, asianajajat, parturit). Tällöin liiketoiminta on suhteellisesti pientä ja perustuu yrittäjän omaan työpanokseen.(Perustamisopas 2015.)

ETA-alueen ulkopuolella asuva tarvitsee aina patentti- ja rekisterihallituksen poikkeusluvan liiketoiminnan harjoittamiseen yksityisyrittäjänä. Liikkeenharjoittaja vastaa kaikella omaisuudellaan yritystoiminnastaan ja toiminnan harjoittajan on kyettävä osoittamaan, että hän selviytyy taloudellisesti vastuustaan. (Holopainen 2012, 23.)

Avoin yhtiö

Jos liiketoiminnassa on mukana useita henkilöitä, jotka osallistuvat aktiivisesti yhtiön toimintaan työpanoksellaan, sopiva yhtiömuoto on avoin yhtiö. Tällöin edellytetään, että yhtiömiehet tuntevat hyvin toisensa ja voivat luottaa toistensa. Yhtiön perustaminen vaatii vähintään kahta yhtiömiestä eli henkilöä, jotka voivat olla luonnollisia,-tai oikeushenkilöitä.(Perustamisopas 2015.)

Perustamisasiakirjana on yhtiösopimus, joka kannattaa tehdä aina kirjallisesti. Avoimen yhtiön yhtiömiesten tulee olla ETA-alueella asuvia. Muutoin yhtiömiestä tarvitsee patentti- ja rekisterihallituksen luvan. Mikäli avoimella yhtiöllä ei ole ketään Suomessa asuvaa toiminimen kirjoittajaa, on yhtiöllä oltava Suomessa asuva edustaja. Yhtiön perustaminen ei vaadi välttämättä rahallisia panoksia, vaan yhtiömiehet sijoittavat yhtiöön yhtiöpanoksen, joka voi olla rahaa omaisuutta tai työtä. Yhtiömiehet vastaavat yhtiön velvoitteista yhtiön omaisuuden lisäksi myös henkilökohtaisella omaisuudella. (Patentti,-ja rekisterihallitus 2015.)

Kommandiittiyhtiö

Tämä yhtiö muistuttaa suuresti avointa yhtiötä. Suurin ero on siinä, että kommandiittiyhtiössä on oltava vähintään yksi vastuunalainen yhtiömiestä ja lisäksi yksi tai useampi äänetön yhtiömiestä. Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön velvoitteista myös henkilökohtaisella omaisuudella. Äänettömät yhtiömiehet sen sijaan sijoittavat yhtiöön varoja ja heidän vastuunsa rajoittuu heidän sijoittamaansa panokseen. Yhtiösopimus sisältää samoja määräyksiä kuin avoimen yhtiön osalta kuitenkin niin, että äänettömien yhtiömiesten panosten arvo on määritettävä rahana ja sopimukseen on otettava määräykset äänettömän yhtiömiehen voitto-osuuden laskemisesta ja osuuden siirtämisestä. Yhtiöpanokset voivat olla myös muuta kuin rahaa eikä niiden vähimmäismäärää ole säädetty laissa. Vastuunalaisen yhtiömiehen, joka asuu ETA-alueen ulkopuolella, on haettava poikkeuslupa patentti- ja rekisterihallitukselta.(Patentti,-ja rekisterihallitus, 2015.)

Osuuskunta

Osuuskunta on yhteisö, jonka jäsenmäärää eikä osuuspääomaa ole ennalta määrätty. Osuuskunnan voi perustaa vähintään kolme luonnollista henkilöä tai yhteisöä. Perustajien on tultava osuuskunnan jäseniksi. Osuuskunnan tarkoituksena on yleensä jäsenten taloudenpidon tai elinkeinon tukemiseksi harjoittaa taloudellista toimintaa siten, että jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita. Osuuskunnan jäsenet eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa osuuskunnan velvoitteista. (Holopainen 2012, 34.)

Osakeyhtiö

Osakeyhtiöt Suomessa tunnetaan yksityinen osakeyhtiö (OY) ja julkinen osakeyhtiö (OYJ). Yksityisen osakeyhtiön osakepääoman vähimmäismäärä on 2.500 euroa ja julkisen 80.000 euroa. Yksityisen osakeyhtiön osakkeita ei voi saattaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi. Osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä käsitellään tarkemmin yhtiön perustamismenettelyä käsiteltäessä. (Patentti,-ja rekisterihallitus 2015.)

Sivuliike(filiaali)

Yhtenä toimintamuotona on perustaa Suomeen ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike, jolla tarkoitetaan esimerkiksi venäläisen yhtiön osaa, joka harjoittaa Suomessa Venäjällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Tällaisen sivuliikkeen toiminimestä tulee ilmetä sen oikeudellinen luonne. Lisäys on yleensä pääliikkeen nimen jälkeen esimerkiksi: OOO Russia, sivuliike Suomessa.(Patentti,-ja rekisterihallitus 2015.)

2.6 Osakeyhtiön perustaminen

Ulkomaalaisen yrittäjän näkökulmasta kuitenkin kaikkia yritysmuotoa ei voi valita, koska toiminimessä ja henkilöyrityksissä perustajan asuinpaikka pitää olla Suomessa. Ulkomaalainen joka asuu EU:n ulkopuolella voi

perustaa toiminimen tai henkilöyrittäjän vain PRH: luvalla. (Patentti- ja Rekisterihallitus 2015.)

Suosituin tapa Suomessa harjoittaa yritystoimintaa on perustaa osakeyhtiö. Suomessa on kaksi erilaista osakeyhtiömuotoa: yksityinen osakeyhtiö ja julkinen osakeyhtiö. Seuraavissa kappaleissa käsitellään tarkemmin yksityistä osakeyhtiötä.

Osakeyhtiön perustamiseen vaaditaan vähintään yksi osakkeenomistaja. Osakeyhtiön perustamisesta tehdään perustamissopimus. (Suomen yrittäjät 2015.)

Perustamisilmoitus

Kun halutaan perustaa osakeyhtiö, täytyy tehdä osakeyhtiön perustamisilmoitus. Tästä ilmoituksesta tulee käydä ilmi seuraavat asiat: sopimuksen päivämäärä, kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet, osakkeiden merkintähinta, milloin osakkeet tulee maksaa, yhtiön hallituksen jäsenet ja yhtiön tilintarkastaja. (Holopainen 2012,42.)

Perustamisilmoituksen lisäksi osakeyhtiötä perustettaessa tulee laatia yhtiöjärjestys, jossa ilmenee yrityksen toiminimi, kotipaikkakunta Suomessa sekä toimiala. Joko perustamisilmoituksessa tai yhtiöjärjestyksessä tulee myös määritellä yrityksen tilikausi. (Suomen yrittäjät 2015.)

Valmis perustamisilmoitus ja yhtiöjärjestys tulee rekisteröidä kolmen kuukauden sisällä sen allekirjoittamisesta Patentti- ja rekisterihallitukseen. Osakkeet tulee olla maksettuna ennen kuin tehdään rekisteröinti-ilmoitus. Jos rekisteröinti-ilmoitusta ei tehdä kolmen kuukauden sisällä perustamisilmoituksen allekirjoittamisesta, voidaan yhtiön perustaminen katsoa rauenneeksi. Ennen kuin yritys on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallitukseen, se ei voi tehdä sitoumuksia tai hankkia oikeuksia. (Suomen yrittäjät 2015.)

Vastuut ja hallinto

Osakeyhtiö on itsenäinen oikeushenkilö. Tällä tarkoitetaan sitä, että osakkeenomistajat eivät ole vastuussa yrityksen velvoitteista muulla kuin sijoittamallaan pääomalla. Yhden henkilön omistamassa osakeyhtiössä osakkeenomistaja voi kuitenkin joutua tekemään erilaisia sopimuksia esimerkiksi pankin kanssa, jotta se voi nostaa lainaa pankista. Joissain tapauksissa osakkeenomistaja voi joutua laittamaan pankin velvoituksesta itsensä takaajaksi, jotta osakeyhtiö voi nostaa pankista lainaa. Näissä tapauksissa osakkeenomistaja vastaa myös pankin kanssa tehtyjen sopimusehtojen mukaisesti lainan takaisinmaksusta henkilökohtaisella omaisuudellaan. (Villa ym. 2007, 58.)

Osakeyhtiön ylin toimielin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat voivat käyttää päätösvaltaansa (Villa ym. 2007, 72).

Osakkeenomistajien äänet määräytyvät suhteessa heidän omistamiinsa osakeyhtiön osakkeisiin. Käytännössä tämä toimii yleisesti niin, että mitä enemmän osakkeenomistaja omistaa osakeyhtiön osakkeita, sitä enemmän päätösvaltaa hänellä on. Yhtiökokouksessa tehtävien päätöksien tulee saada enemmistö osakkeenomistajien äänistä. Tällä tarkoitetaan, että vähintään yli 50 prosentin tulee äänestää kyseisen asian puolesta. (Villa ym. 2007, 76.)

Yhtiökokous pidetään viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päätyttyä. Vaikka osakeyhtiöllä olisi vain yksi osakkeenomistaja, tulee yhtiökokous pitää. Jos esimerkiksi osakeyhtiön tilikausi päättyy vuoden viimeisenä päivänä eli 31.12., tulee yhtiökokouksen olla pidettynä ennen heinäkuun ensimmäistä päivää. Yhtiökokouksessa on päätettävä seuraavista asioista:

- 1) tilinpäätöksen vahvistaminen
- 2) tilikauden voiton käyttäminen
- 3) vastuuvapauden antaminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle

4) seuraavalle kaudelle valittavat hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet sekä tarvittaessa tilintarkastajan valitseminen

5) yhtiöjärjestyksessä sovittujen muiden asioiden käsittely.

(Perustamisopas 2015.)

Yhtiökokouksesta tulee tehdä aina kirjallinen pöytäkirja, josta tulee ilmetä minä päivänä se on järjestetty, sekä siinä tulee olla tarvittavat allekirjoitukset. Yhtiökokouksen pöytäkirjan allekirjoittamiseen vaaditaan vähintään kahden osakkeenomistajan allekirjoitus, jos kyseisessä osakeyhtiössä on enemmän kuin yksi osakkeenomistaja. (Villa ym. 2007, 73.)

Verotus

Vuonna 2015 osakeyhtiöiden tuloverotus pysyy samalla tasolla kuin vuonna 2014 eli 20 prosentissa. Osakeyhtiöt ovat itsenäisiä verovelvollisia eli osakeyhtiön veroista vastaa vain yritys, ei yrittäjä itse henkilökohtaisessa verotuksessaan. Verotettava tulo lasketaan osakeyhtiöissä vähentämällä vähennyskelpoiset menot veronalaisista tuloista. Jos yrityksen tulot ovat suuremmat kuin menot, tästä ylimenevästä osuudesta tulee maksaa tuloveroa. (Verohallinto 2015.)

Palkanmaksu ja osingonjako

Osakeyhtiössä varoja ei voida nostaa yksityisottoina kuten toiminimessä. Yrittäjä voi nostaa osakeyhtiöstä palkkaa ja mahdollisia luontoisetuja. Palkat ovat vähennyskelpoisia yrityksen verotuksessa. Yrittäjä määrittelee itselleen tarvitsemansa palkan ja hankkii itselleen sen mukaisen verokortin. Palkanmaksupäivä sovitaan erikseen, mutta sen on kuitenkin oltava viimeistään palkanmaksukauden päättävänä päivänä, ellei ole sovittu toisin. (Mäkinen 2014, 109.)

Osakeyhtiössä voitonjako osinkoina osakkeiden omistajille on mahdollista. Osinkojen jako ei saa johtaa yrityksen maksukyvyttömyyteen. Yrityksen tulee käyttää harkintaa osinkojen jaossa, jotta yrityksen

taloudellinen tila pysyy sen jälkeen vakaana. Jos osingonjaosta seuraisi yrityksen maksukyvyttömyys, voisi yhtiön johto joutua vahingonkorvausvastuuseen. Tällä tarkoitetaan sitä, että yritys ei voisi suoriutua osingonjaon takia veloistaan ja osingonjako olisi tehty tämä asia tiedostaen. (Villa ym. 2007, 95-96.)

Osinkojen nostaminen on yksi keino yrittäjälle nostaa varoja yrityksestään. Osinkojen verotus osakkeen omistajalle on osittain verovapaata. Osinkojen verotusta on uudistettu vuonna 2014. Verouudistus toi mukanaan useita uudistuksia. Yrittäjän täytyy miettiä tarkoin, kuinka nostaa varoja yrityksestään. Vuodesta 2014 lähtien osingoista 8 prosenttia osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta, toisin sanoen nettovarallisuudesta, on 150 000 euroon asti 75-prosenttisesti verovapaata ja 25-prosenttisesti pääomatuloa. Yli 8 prosentin ylittävästä osuudesta 150 000 euroon asti 25 prosenttia on verovapaata ja 75 prosenttia on ansiotuloa. Osingot, jotka ylittävät 150 000 euron rajan, ovat 15-prosenttisesti verovapaita ja 85-prosenttisesti pääomatuloina verotettavaa tuloa. (Mäkinen 2014, 108.)

Luontoisedut ja verovapaat henkilökuntaedut

Luontoisetuja, joita yritys voi maksaa palkansaajalle, ovat asunto-, autotalli-, ravinto-, auto ja puhelinetu. Edellä mainittujen etujen lisäksi voidaan työntekijälle tarjota myös muita luontoisetuja, joiden arvona käytetään käypää arvoa. Luontoisetujen verotusarvot on tarkemmin määriteltä verohallinnon sivuilla ja ne vahvistetaan erikseen jokaiselle vuodelle. (Verohallinto 2015.)

Luontoisedut ovat saajalleen osa ennakonpidätyksen alaisesta palkasta. Jos esimerkiksi työnantaja tarjoaa työntekijälle puhelinetua, jonka verotusarvo on 20 euroa vuonna 2015, tämä lisätään hänen rahapalkkansa päälle. Käytännössä siis, jos työntekijän rahapalkka on bruttona 4500 euroa, tähän lisätään 20 euroa, josta tehdään ennakonpidätys. (Tomperi 2013.)

Työnantaja voi kustantaa tiettyjä etuja työntekijöilleen ilman, että työntekijä joutuu maksamaan niistä. Yksi näistä eduista on Internet-yhteys. Työnantaja voi maksaa työntekijälle kotikäyttöön Internet-yhteyden, jos se on tarkoitettu työnteekoon. Jos Internet-yhteyden mukaan kuuluu niin sanottu viihdepaketti, katsotaan sen olevan veronalaista tuloa työntekijälle. (Verohallinto 2015.)

Toisena verovapaana etuna voidaan mainita työnantajan mahdollisuus tarjota työntekijöilleen omaehtoista liikunta- ja kulttuuritoimintaa. Työnantaja voi antaa verovapaasti tällaisen edun 400 euroon asti. Liikunta- ja kulttuuritoiminnan tulee olla kohtuullista, jokaiselle työntekijälle mahdollista ja täyttää tietyt verottajan antamat ehdot. Ehtona on, että verovapaa

liikunta,- ja kulttuurietu on työnantajan järjestämää sekä tavanomaista. Jos työntekijä ostaa liikunta, - tai kulttuuripalvelun itse ja toimittaa kuitenkin tästä työnantajalle, on tämä etu työntekijälle veronalaista tuloa. (Verohallinto 2015.)

2.7 Vakuutukset

Yrittäjän on hankittava yritykselleen myös vakuutukset. Niitä on monia ja erilaisiin tarpeisiin.

Yritykselle on pakollisia vakuutuksia, joita voi täydentää vapaaehtoisilla vakuutuksilla.

Yrittäjän eläkevakuutus eli YEL on pakollinen vakuutus yrittäjälle. Yrittäjän eläkevakuutus edellyttää toimimista yrittäjänä. Tällä vakuutuksella turvataan sosiaaliturva yrittäjälle. Se turvaa yrittäjän toimeentuloa silloin, kun yritystoiminta päättyy työkyvyttömyyden, työttömyyden tai ikääntymisen vuoksi. (Perustamisopas 2015.)

Vapaaehtoinen yrittäjän vakuutus on henkivakuutus, joka antaa turvaa lähiomaisille ja yritykselle, mikäli yrittäjä kuolee yllättäen. Yrittäjän tapaturmavakuutus turvaa työtapaturmien ja ammattitautien sattuessa.

Tämän lisäksi vakuutus kattaa myös vapaa-ajalla sattuvat tapaturmat. (If Yrittäjän vakuutukset 2015). Tapaturmavakuutus on vähennyskelpoinen kulu yritykselle (Perustamisopas, 2015.)

Yrittäjä voi liittyä työttömyyskassaan. Ammatinharjoittajien ja yrittäjien työttömyyskassa (AYT) on itsenäinen eikä toimi minkään liiton yhteydessä. AYT on tarkoitettu kaikille yrittäjille ja ammatinharjoittajille yritysmuodosta ja toimialasta riippuen. Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa (SYT) on myös sitoutumaton työttömyyskassa, jonka toimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto. Yrittäjä maksaa työtulon mukaan vakuutusmaksuja. Mikäli yrittäjä lopettaa kokonaan yritystoiminnan tai keskeyttää sen yli 4 kuukaudeksi, voidaan katsoa yrittäjän olevan työtön ja hänen on mahdollisuus saada yrittäjäpäivärahaa. (Meretniemi & Ylönen 2009, 93.)

Yrittäjän on otettava myös työntekijöilleen vakuutukset. TyEL on pakollinen työntekijän eläkevakuutus. Työntekijä pitää vakuuttaa TyEL:n mukaan, jos työntekijä on 18 - 68 vuotias ja saa palkkaa yli 57,10 euroa. (Perustamisopas 2015.)

Vuoden 2015 keskimääräinen TyEL:n mukainen työeläkevakuutusmaksu on 24 % työntekijälle maksettavasta palkasta (Suomen yrittäjät 2015). Työntekijän osuus TyEL maksusta, jonka työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä on alle 53-vuotiaiden työntekijöiden osalta 5,7% ja 53 vuotta täyttäneiden työntekijöiden osalta 7,2%. (Perustamisopas 2015.)

Työnantajan sairausvakuutusmaksu on myös pakollinen vakuutus. Vuonna 2015 sairausvakuutusmaksun suuruus on 2,08% palkasta (Perustamisopas 2015).

Yrittäjän on otettava työntekijöilleen myös lakisääteinen tapaturmavakuutus. Tämä antaa turvaa työtapaturmien ja ammattitautien varalta. Mikäli yrityksessä työskentelee yrityksen omistaja, yhtiömies tai osakas, joka omistaa yrityksestä enintään puolet (50 %), on yrittäjän

otettava myös hänelle lakisääteinen työtapaturmavakuutus. (If yrittäjän vakuutukset 2015.)

Vuonna 2015 tapaturmavakuutusmaksu on 0,1-7,0 % palkasta toimialasta riippuen (Perustamisopas 2015).

Työntekijöille on otettava työttömyysvakuutus. Työnantaja maksaa vuonna 2015 vakuutusmaksua palkkasummasta 0,80 %. Palkkasumma saa olla korkeintaan 2 025 000 euroa. Ylimenevästä osasta maksetaan 3,15 %. Työntekijä maksaa palkastaan työttömyysvakuutusmaksua 0,65 %. (Suomen yrittäjät 2015.)

Työntekijöille on otettava ryhmähenkivakuutus. Tämä on sovittu työmarkkinajärjestöjen kesken. Ryhmähenkivakuutusmaksun suuruus vuonna 2015 on 0,067 %. (Suomen yrittäjät 2015.)

Yrityksen vapaaehtoinen vakuutus on vahinkovakuutus, joka turvaa yllättävän vahingon varalta esimerkiksi tulipalon. Vastuuvakuutus turvaa yritystä mahdollisilta vahingonkorvausvaateilta, jos toiselle on aiheutettu vahinkoa. Tuotevastuuvakuutus kattaa korvausvelvollisuuden koskien tuotteita tai palveluita koskevissa vahingoissa. Keskeytysvakuutus korvaa menetyksiä liiketoiminnan keskeytyessä. Toiminta voi keskeytyä osittain tai kokonaan esimerkiksi tulipalon tai konerikon takia. (If yrittäjän vakuutukset 2015.)

Oikeusturvavakuutus suojaa yritystä, mikäli se joutuu oikeudenkäyntiin. Tämä vakuutus kattaa oikeudenkäynti- ja asianajokuluja. (If yrittäjän vakuutukset 2015.)

2.8 Kirjanpidon ja taloushallinnon järjestäminen

Suomen kirjanpitolaki määrää jokaisen, joka harjoittaa liike- tai ammattitoimintaa, suorittamaan toiminnasta kirjanpitoa (Kirjanpitolaki 1336/1997,1§).

Taloushallintoon kuuluu kirjanpidon lisäksi myös paljon muita toimia, kuten esimerkiksi laskutus, maksuliikenne, palkanlaskenta, kirjanpito, erilaiset ilmoitukset viranomaisille ja taloudellinen raportointi johdolle ja sidosryhmille. Taloushallinnon toiminnot ovat usein määräaikoihin sidottuja ja pakollisia. (Kosonen & Pekkanen 2010, 7.)

Toiminnan painopisteen tulee olla tuottavassa toiminnassa, joten taloushallinto on järjestettävä niin, että sen tuottama tieto on oikeaa ja luotettavaa sekä tuotettu mahdollisimman kustannustehokkaasti. On huolehdittava siitä, että taloushallinnon toimintatavat vastaavat tämän päivän asetettuja haasteita. (Koivumäki & Lindfors 2012, 11.)

Menestyvä yritys tarvitsee menestyvän talousosaston. Yrityksen talousosasto kerää, rekisteröi, yhdistelee ja raportoi yrityksen toiminnasta syntyvää taloudellista tietoa. Tietojärjestelmät toimivat työn tukena ja niitä voidaan muokata yrityksen kehityksen mukaan. Taloushallinnon prosessit, työtavat ja työvälineet ovat muuttuneet ajan saatossa. Yhä kasvava trendi on sähköistyminen. Sähköisellä taloushallinnolla tarkoitetaan taloushallinnon tehostamista tietotekniikkaa ja sovelluksia sekä erilaisia sähköisiä palveluita hyödyntämällä. Digitaalisessa taloushallinnossa puolestaan kaikki taloushallinnon tietovirrat ja käsittelyvaiheet ovat automatisoituja ja digitaalisessa muodossa. (Lahti & Salminen 2008, 19–21; Kotovaara 2012.)

Aloittavan yrittäjän on mietittävä, kuinka hän hoitaa oman yrityksensä taloushallinnon. On päätettävä, hoitaako yrittäjä taloushallinnon itse, onko hänellä tarvittavaa ammattitaitoa siihen vai palkkaako hän siihen oman työntekijän vai ulkoistako hän osan tai kokonaan taloushallinnon ulkopuoliselle ammattilaiselle. (Tokola & Borg 2011.)

Yhä useammin yrityksen taloushallinto on ulkoistettu. Tavanomaisimpia ulkoistamistoimintoja ovat kirjanpito ja tilinpäätös, myynti- ja ostoreskontrat, palkanlaskenta sekä vero- ja muiden ilmoitusten hoito. Tähän yritys on ryhtynyt usein kustannus syistä ja osaamisen puutteesta. Yrityksellä ei ole itsellään varaa hankkia ajanmukaisia ohjelmistoja sekä

ammattitaitoista henkilöstöä hoitamaan taloushallinnon tehtäviä. (Tokola & Borg. 2011.)

3 ULKOMAISTEN YRITYSTEN ERITYISVAATIMUKSET

Ulkomaalaisen kansalaisuus vaikuttaa siihen, mitä lupia ja rekisteröintejä hän tarvitsee Suomeen muuttaessaan. Venäjän kansalaiset eli EU/ETA-alueen ulkopuolelta muuttavat tarvitsevat oleskeluluvan voidakseen työskennellä tai harjoittaa elinkeinotoimintaa Suomessa. Jos henkilön vakinainen asuinpaikka tai kotipaikka on ETA-alueen ulkopuolella, saatetaan tarvita Patentti,-ja rekisterihallituksen lupa yrityksen perustamiseen tai yrityksen johtotehtävissä toimimiseen.(Perustamisopas 2015.)

3.1 Yritysten ulkomaalaisluvat Patentti,-ja rekisterihallituksesta

Suomessa elinkeinoa saa harjoittaa:

- 1) luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella;
- 2) suomalainen yhteisö ja säätiö; sekä
- 3) Suomessa sivuliikkeen rekisteröinyt ulkomainen yhteisö ja säätiö, joka on perustettu jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka jossakin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Patentti- ja rekisterihallitus voi myöntää luvan harjoittaa elinkeinoa myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle luonnolliselle henkilölle sekä ulkomaiselle yhteisölle ja säätiölle. Luvan tarvetta ei ratkaise kansalaisuus, vaan asuinpaikka tai kotipaikka.(Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 122/1999 1§.)

Patentti,-ja rekisterihallituksen luvan tarvitsevat:

- 1.Yksityinen elinkeinoharjoittaja, jonka pysyvä asuinpaikka ei ole ETA-alueella.

2. ETA-alueen ulkopuolella asuvat osakeyhtiön tai osuuskunnan hallituksen ja hallintoneuvoston varsinaiset jäsenet ja varajäsenet, jos yhdelläkään heistä ei ole pysyvää asuinpaikkaa ETA-alueella. Jos vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on asuinpaikka ETA-alueella, lupaa ei tarvita. Muussa tapauksessa PRH:n lupa tarvitaan.

3. Osakeyhtiön ja osuuskunnan toimitusjohtaja, jolla ei ole pysyväasuinpaikka ETA-alueella.

4. Sivuliikkeen Suomeen perustava ulkomainen yhteisö tai säätiö, joka on ETA-alueen ulkopuolelta. (PRH 2015.)

Lupaa haetaan vapaamuotoisella kirjallisella hakemuksella.

Hakemuksesta tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- 1) Hakijan nimi, kansalaisuus, asuinpaikka sekä valtio, jossa asuinpaikka sijaitsee.
- 2) Mitä lupaa tai lupia haetaan (esimerkiksi lupaa toimia osakeyhtiön hallituksen jäsenenä).
- 3) Mihin yritykseen lupahakemus liittyy. Toiminimen lisäksi kerrotaan Y-tunnus, jos yrityksellä se jo on.
- 4) Perustelu luvan myöntämisen tarpeellisuudelle.
- 5) Hakijan tai tämän asiamiehen postiosoite ja mahdolliset muut yhteystiedot. (PRH 2015.)

Hakemus päivätään ja sen allekirjoittaa jokainen hakija tai tämän valtuuttamana henkilö. Kun valtuutettu allekirjoittaa hakemuksen, liitetään mukaan avoin asianajovaltakirja alkuperäisenä tai yksilöity valtakirja oikeaksi todistettuna jäljennöksenä. (PRH 2015.)

3.2 Ulkomaalainen työntekijä

Ulkomaalainen on henkilö, joka on EU/ETA-maiden kansalainen mukaan lukien Pohjoismaiden kansalainen, tai kolmansien maiden kansalainen eikä näin ollen ole suomalainen. Kolmannen maan kansalainen on muun

kuin EU/ETA-maan kansalainen eli Euroopan ulkopuolelta tullut henkilö. Työnteko-oikeus perustuu ulkomaisen työntekijän tapauksessa työntekijän oleskelulupa tai siihen ettei sitä tarvita sekä EU/ETA-maan kansalaisuuteen. (Ulkomaalaislaki 301/1999 3§.)

Tässä luvussa kerrotaan, mitä ulkomaalainen henkilö Suomessa tarkoittaa, sekä käsitellään häneltä vaadittavia lupia. Ulkomaalaiseen työntekijään sovellettavat työehdot, verotus ja sosiaaliturva käydään myös läpi tässä kappaleessa ja kyseiset aiheet on eritelty vielä suomalaisessa yrityksessä työskentelevään sekä lähetettyyn työntekijään.

Euroopan Unionin ulkopuolelta tuleva ulkomaalainen voi tarvita:

1. Oleskeluluvan
2. Työntekijöiden oleskeluluvan, tai
3. Elinkeinoharjoittajan oleskeluluvan

EU:n ulkopuolelta tuleva ulkomaalainen, joka aikoo tehdä työtä Suomessa, tarvitsee yleensä työntekijän oleskeluluvan. Joihinkin työtehtäviin riittää pelkkä oleskelulupa. (TE-palvelut 2015)

Kun ulkomaalaisille on myönnetty oleskelulupa vähintään vuodeksi, hänen pitää käydä ilmoittautumassa maistraatissa.

Ulkomaisen oikeus työntekoon Suomessa määräytyy kansalaisuuden mukaan. Euroopan talousalueen kansalaiset saavat työskennellä Suomessa ilman työlupaa, kun taas ETA-alueen ulkopuolisten maiden kansalaisilta vaaditaan työntekijän oleskelulupa. (TE-palvelut 2015.)

Työntekijän oleskelulupa on lupa, joka vaaditaan kolmansien maiden kansalaisilta ansiotyön tekemistä varten. Kuten ulkomaalaislaissa (301/2004) 73 ja 74.pykälässä on säädetty työnantajan, toimeksiantajan, pääurakoitsijan, pääteittäjän tai muun sopijapuolen on varmistettava, että

palvelukseen tulevalla tai palveluksessa olevalla ulkomaalaisella on työnteko-oikeus. (Ulkomaalaislaki 301/2004 73,74 §.)

Mikäli työnantaja palkkaa muun kuin unionin kansalaisen tai pysyvällä oleskeluluvalla oleskelevan ulkomaisen, hänen tulee toimittaa työvoimatoimistolle selvitys työntöön keskeisistä ehdoista. (Työsuojelu 2015.)

Oleskelulupaa pitää hakea yleensä ennen maahan saapumista. Työntekijällä pitää olla työpaikka valmiina ennen kuin hän voi hakea työntekijän oleskelulupaa. Työnantajan tulee vahvistaa, että hän varmasti palkkaa työntekijä töihin. Yleensä tämä tehdään solmimalla työsopimus. Työnantaja vahvistaa tiedot lomakkeella TEM 054 ja allekirjoituksellaan. Työntekijä ei voi aloittaa työskentelyä ennen, kuin hänelle on myönnetty työntekijän oleskelulupa. (TE-palvelut 2015.)

Jos osakeyhtiön omistaja itse työskentelee osakeyhtiössä, hän tarvitsee työskentelyä varten työntekijän oleskeluluvan. Oleskelulupaa ei myönnetä vain sillä perusteella, että henkilö omistaa osakkeita, vaan pitää myös työskennellä yhtiössä ja työn tulee tapahtua Suomessa. (Perustamisopas 2015.)

3.3 Erot suomalaisessa ja venäläisessä liiketoimintakulttuurissa

Monikulttuurisuus ja kulttuurienvälisyys ovat nousseet tärkeiksi keskustelunaiheeksi suomalaisissa yhteisöissä, politiikassa ja myös elinkeinoelämässä. Aiheiden taustalla on neljä tekijää: suomalaisten yritysten kansainvälistyminen, talouden rakenteiden globalisoituminen, laajentunut vuorovaikutus ulkomailla ja maahanmuutto. (Koivisto 2002, 255.)

Maan, alueen ja paikkakunnan yrityskulttuurin tuntemus on avaintekijä yrityksen menestymiseen. Pitkäkestoista toimintaa vieraassa ympäristössä suunniteltaessa kulttuurin tuntemus saattaa nousta kriittiseksi tekijäksi. (Iivari 2007, 154.)

Kulttuurierot voivat helposti aiheuttaa ongelmia yrityksen sisällä. Toisaalta kulttuurierot voivat synnyttää synergiaa eri kulttuurien täydentäessä toisiaan ja tarjoavat uusia monipuolisia näkökulmia ja innovaatioita. (Koivisto 2002, 259.)

Jos venäläinen yrittäjä haluaa menestyä yrittäjänä Suomessa, on tärkeää että hän tuntee suomalaisen yrityskulttuurin. Suomalaisen yrityskulttuurin peruspiirteitä tunteminen on tärkeä, koska sen avulla yritys pystyy paremmin palvelemaan asiakkaitaan. (Infopankki 2015.)

Luotettavuus ja aikataulujen noudattaminen

Aikataulujen noudattaminen ja sopimusten kunnioittaminen ovat tärkeitä asioita suomalaisessa yrityskulttuurissa. Suomalaiset haluavat käyttää aikaa järkevästi. He tekevät paljon aikatauluja ja erilaisia suunnitelmia ja pitävät niistä kiinni. He myös odottavat, että muutkin pitävät niistä kiinni. (Infopankki 2015.)

Kun suomalainen pyrkii ehdottomaan täsmällisyyteen, venäläinen käsitys ajasta on venyvämpi. Kokoukset alkavat, kun kaikki osanottajat ovat saapuneet. (Mustonen 2015.)

Suomalainen pitää myös rehellisyydestä. Jos teet sopimuksen, sitä tulee noudattaa. Suomalaiset ratkaisevat ristiriidat mielellään neuvottelemalla, sillä tavalla, että tulos on paras mahdollinen kaikkien kannalta. (Infopankki 2015.)

Puhuttelu

Tasa-arvo suomalaisessa työelämässä näkyy esimerkiksi siinä, että kaikki sinuttelevat toisiaan asemasta riippumatta. Työntekijöiden mielipidettä kysytään ja mielipiteet otetaan huomioon työn suunnittelussa (Infopankki 2015.)

Venäläiset käyttävät hyvin usein etu- ja isännimeä. Vanhempia henkilöitä puhuteltaessa on hyvä käyttää etunimi - ja isännimi yhdistelmää. Hyvin yleistä on diminutiivimuotojen käyttö etunimistä oikein hyvien tuttujen kanssa keskusteltaessa. Venäjällä ei koskaan sinutella, vaan teitittely on

normaali puhuttelutapa. Sinuttelu tulee kysymykseen hyvien tuttavien kanssa, tällöinkin mainitaan isännimi. Myös pitkään tunteneet työkaverit teittitelevät toisiaan (Mustonen 2015.)

Kommunikointityyli

Suomalaiset puhuvat yleensä suoraan, eikä suoraan puhumista pidetä epäkohteliaana. Suora puhe on normaalia myös työelämässä. Jos esimerkiksi aika ei riitä työtehtävän tekemiseen, se kannattaa sanoa suoraan esimiehelle. Kokouksissa ja palavereissa voidaan tervehtimisen jälkeen mennä suoraan asiaan. Esimies ei ehkä kysy mitä työntekijöille kuuluu. Hän olettaa työntekijöiden itse kertovan, jos kaikki ei ole hyvin. (Infopankki 2015.)

Sanojen vuolaus on tyypillistä venäläisessä keskustelussa. Lähes jokaisella venäläisellä on hyvät puheenlahjat. Venäjällä sanomisen ja tekemisen suhde on väljä. Tyypillistä on sanomisen ja tekemisen keveys. Venäläiset ovat suuntautuneet ajatteluun, eivät tekemiseen. Usein asioita Venäjällä kierrellään. Venäläiset ovat taitavia lukemaan rivien välistä asioita, mutta toisaalta Venäjällä arvostetaan puhumista suoraankin. Venäläiset pitävät amerikkalaisten puhetyylistä, joka on epämuodollinen, suora ja töykeä. (Mustonen 2015.)

Erot suomalaisen ja venäläisen liiketoimintakulttuurin välillä tulevat esiin monin tavoin, esimerkiksi niin, että suomalaiset ovat venäläisten mielestä usein liian hitaita. Moni hyvä kauppa on voinut mennä ohi suun, koska suomalaiset jahkailevat. Venäjällä tarpeen vaatiessa toimitaan myös nopeasti. Jos asia on tärkeä, se järjestetään. Jos päätöksenteko tärkeässä asiassa siirtyy tulevaisuuteen, venäläinen menee jo eteenpäin. Venäjällä johtaja voi tehdä suuria päätöksiä, kun taas Suomessa käännytään hallituksen kokouksen puoleen. Nähtävissä on, että venäläinen liiketoimintakulttuuri on lähentynyt länsimaista huomattavasti.

Venäläiset ja suomalaiset ihmiset ovat kuitenkin aika samanlaisia luonteeltaan. (Mustonen 2015.)

Suomessa olevan yrittäjän on hyvä muistaa, että yrityksen suomalaisella työtoverilla tai asiakkaalla on oma kulttuurinen tausta, joka vaikuttaa tapaan nähdä asiat. Väärinkäsityksiä syntyy vähemmän, kun puhuu avoimesti ja rehellisesti. On helpompi ymmärtää toista ja toisen kulttuuria, kun miettii asioita hänen kannaltaan. (Infopankki 2015.)

4 VENÄLÄISIÄ YRITYKSIÄ KOHTAAVAT HAASTEET

Tämä luku on empiriaosa opinnäytetyöstä. Luvussa pyritään selvittämään venäläisten yritysten haasteita käyttäen hyödyntäen teemahaastatteluja ja strukturoitua kyselyä.

4.1 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen toteutus aloitettiin selvittämällä, millaisia haasteita yritys on kokenut liiketoiminnastaan. Venäläisten yritysten tilannetta Suomessa selvitettiin haastattelemalla kehittämissyhtiöiden asiantuntijoita yritysneuvonnan osastolta, josta löytyy venäjänkielisiä asiantuntijoita.

Paikalliset kehittämissyhtiöt, kuten Cursor Oy(Kotka) KINNO (Kouvola) ja Ladec (Lahti) palvelevat yrityksiä kaikissa sijoittumiseen liittyvissä asioissa ja tarjoavat palveluitaan koko prosessin ajan toimitilaratkaisuista henkilöstön rekrytointiin saakka. Yhtiöiden henkilökunta toimii apuna yrityksen toiminnan siirtämisessä tai laajentamisessa seuduille, suunnittelee yritykselle paitsi kokonaisrahoituspaketin, myös kaikkiaan optimaalisen sijoittumisen seudulle.(Ladec 2015.)

Tutkimuksessa haastateltiin asiantuntijoita teemahaastattelun menetelmää hyödyntämällä.(Liite1)

Teemahaastattelu on hyvin vapaamuotoista keskustelua, joka sisältyy sekä avoimia että suljettuja kysymyksiä. Teemahaastatteluissa käsitellään samat aiheet kaikkien haastateltavien kanssa. (Preece 2002.) Teemahaastattelussa tutkija määrää kysymykset, mutta haastateltava voi vastata niihin omin sanoin ja joskus jopa ehdottaa uusia kysymyksiä (Koskinen 2005, 104).

Haastattelu pohjautui ennalta valittuihin teemoihin ja toteutui yksilöhaastatteluna. Nimensä mukaisesti haastateltavia oli vain yksi kerrallaan. Tällöin ei ole muita henkilöitä vaikuttamassa haastateltavan vastauksiin, vastuu haastattelun suunnasta on täysin haastattelijalla.

Yksilöhaastattelussa keskustelut olivat luontevia ja vapautuneita. (Vuorela 2005.)

Tutkimuksessa haastateltavat henkilöt olivat yrityksen johtotehtävissä työskenteleviä, perustamisprosessissa mukana olleita. Keskustelu oli vapaamuotoinen, käsiteltiin samat aiheet kaikkien haastateltavien kanssa.

Haastateltiin 3 henkilöä:

- Sergey Troshkov, Asiakkuuspäällikkö, Suorat ulkomaalaiset investoinnit, Cursor OY, Kotka
- Alexandra Airikainen, Asiakkuuspäällikkö, Sijoittumispalvelut, Kouvolan seudulle sijoittuvat yritykset, Kouvolan Innovatio OY.
- Julia Kurhinen, Asiakkuusneuvoja, Kasvu- ja kehittämisspalvelut Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy.

Haastattelun tavoitteena oli saada tietoja venäläisistä yrityksistä Suomessa, kuten:

- Mistä syystä venäläiset yritykset pyrkivät sijoittamaan Suomeen?
- Mitkä ovat suurimmat haasteet yrityksen liiketoiminnassa?
- Kuinka hyvin yritys tietää paikkakunnan yrityspalveluista?
- Miten nykyisen taloudellinen ja poliittinen tilanne vaikuttaa sijoittumiseen?

Samalla sovittiin, että haastateltavat henkilöt avustavat tutkijaa lomakkeiden lähettämisestä omille yritysasiakkailleen. Se tehtiin näin, koska salassapidon vuoksi yritysten yhteystietojen välittäminen ulkopuolelle on kielletty.

Haastatteluissa saatujen tietojen perustella muodostettiin kysymyksiä kyselylomaketta varten. Tarkoituksena oli selvittää kuinka suuri prosentti osuus vastaajista oli kokenut käytännössä samat ongelmat ja oliko muita esteitä, joita asiantuntijoiden haastatteluissa ei ole mainittu.

Kyselyssä esitellään yrityksille strukturoituja ja avoimia kysymyksiä, koska oli tarkoitus saada paitsi numerollisia tietoja myös enemmän sanallista informaatiota. Kehittämissyhtiöiden avulla asiakkaiden

sähköpostiosoitteeseen lähetettiin 26 lomakkeita. Saatiin 10 vastausta, koska kaikilla yrityksillä ei ollut mielenkiintoa lähteä mukaan tähän tutkimukseen. Kyselylomakkeen laadinnassa oli otettu huomioon seuraavat tieteellisen kirjoittamisen vaatimukset:

Kyselylomakkeen tulee olla selkeä ja hyvin eritelty. Ulkoasultaan siisti ja yksinkertainen kyselylomake houkuttelee vastaamaan, kun taas epäselvä ja kovin pitkä kysely saattaa karkottaa vastaamishalun. Kysymysten tulee olla selkeitä ja yksinkertaisia. (OK-Opintokeskus 2015.)

Sitä syystä lomakkeessa pyrittiin esittelemään kysymyksiä selkeästi, suomen ja venäjän kielellä niin, että suomen kielen taidon puute ei olisi esteenä kysymysten oikein ymmärtämiseen.

Lomakkeessa käytettiin mm. kyllä/ei-kysymyksiä, valintakysymyksiä, monivalintakysymyksiä ja mielipidekysymyksiä.

Niissä käytettiin myös laadullisen tiedon keräämiseen suosittu esim. tarkentavia kysymyksiä, jotka seuraavat jotakin numeerista kysymystä, jossa vastaajan tulee perustella lyhyesti vastauksensa. Käytettiin myös käytetty avoimia kysymyksiä, mutta suuri osa vastaajista jätti niihin vastaamatta, koska avoin kysymys vaatii vastaajalta enemmän panostusta kyselyyn vastaamiseen. Suurin osa kysymyksistä oli monivalintakysymyksiä, joihin vastausvaihtoehdot oli annettu valmiiksi. Vaihtoehtoja miettiessä kiinnitettiin huomiota siihen, kuinka kattavasti vastaukset antavat informaatiota ja kuinka tulkinnanvaraisia vastaukset ovat. (Kvanti Motv 2014.)

Kysely tehtiin Internetistä löytyvällä ohjelmalla Google Forms. Siinä oli yhteensä 11 kysymystä, joissa kolmessa niistä on kysymys jaettu kahtia. Muutamaan kysymykseen tuli vastata sanallisesti. Alusta muutamalla kysymyksellä selvitettiin yrityksen taustatiedot ja lopuksi kysyttiin onko yrityksen liiketoiminta onnistunut.

Tärkeimmät kysymyksistä esimerkiksi ovat:

- Syyt yrityksen perustamiseen Suomeen.

- Mitkä ovat suurimmat haasteet Suomen markkinoilla?
- Kenen apua(palveluja)olette käyttäneet toiminnastanne?
- Onko teidän odotuksenne Suomen markkinan suhteen toteutunut?

Kysely lähetettiin sähköpostilla 26:lle eri yrityksen henkilölle. Itse kysymyslomake oli linkkinä viestissä. Kysely on suoritettu syyskuussa 2015.

Lomakkeiden vastaanotto lopetettiin, kun oli saatu 10 vastausta, koska tutkimusaika oli rajoitettu. Vastausprosentti on yli 38, joten tuloksia voi pitää ainakin suuntaa antavina.

4.2 Haastattelun avulla saatujen tietojen analysointi

Haastatteluissa selvisi, että venäläiset yritykset ovat kiinnostuneet perustamaan yrityksiä Suomeen yleisesti seuraavista syistä:

- Maahanmuutto Suomeen
- Liiketoiminnan laajentaminen,
- Pääsy kansainvälisille EU:n markkinoille
- Haku taloudellisia investointeja Euroopassa
- Vientiprosessin yksinkertaistuminen.

(Troshkov 2015)

Kotka-Haminan seudun kehittämiskeskus järjestää säännöllisesti erilaisia tapahtumia ja koulutusta alkaville venäläisille yrittäjille. Kiinnostus yrittäjyyteen on aina korkealla tasolla ja ei riipu poliittisesta tilanteesta. Asiantuntijoiden arjessa on havaittu myös tavallisimpia haasteita yrittäjien liiketoiminnassa.

Tutkimuksessa selvisi esimerkiksi, että yrittäjät ovat kokeneet vaikeuksia pankin taholta: usein pankit esittävät kohtuuttomia vaatimuksia venäläisten omistamille yrityksille, niille on huomattavasti vaikeampi saada rahoitusta. On myös ongelmaa saada palvelua, kuten esim. kirjanpitoa palvelut, lakimiehet, jotka perivät maksuja työtuntien perusteella. Se on tavanomainen käytäntö Suomessa, mutta venäläisille vaikea tottua siihen,

koska kotimaan käytäntö on erilainen. Venäjällä kirjanpito ja oikeuspalvelut eivät ole ulkoistettu, yrityksellä on tavallisesti oma, palkattu lakimies ja kirjanpitäjä ja jokaisesta palvelusta ei makseta erikseen. Jos yritys käyttää ulkopuolista palvelua, sen hinnasta sovitaan etukäteen.

Suomessa tavallisesti palvelusopimuksessa mainitaan vain tuntihinta. Kuinka monta tuntia asiantuntijan töitä voisi tulla, yrittäjä ei tiedä ja aika usein palveluiden käyttöön jälkeen hän saa yllättävän ison laskun. Usein se asia voi olla jopa esteenä palveluiden käyttöön. (Troshkov 2015.)

Nämä esteet ovat aika tyypillisiä ja tuovat ongelmia erityisesti alkaville yrityksille, koska liiketoiminta ei ole vielä käynnistynyt, mutta maksut tilitoimistoon pitää suorittaa, samalla kuin monet muut laskut esim. vuokrat, sähköt, sivukulut jne.

Korkeat sosiaaliturvamaksut myös toivat ongelmia yrityksille. Joskus aloittava yritys ei voi palkata työntekijää, koska irtisanomisprosessi mielletään mahdottomaksi tai ainakin vaikeaksi, jopa silloin kun yrityksellä on taloudellisia ongelmia. Usein yrittäjää pelottaa palkata työntekijöitä, koska suomalaisen työlainsäädännön kysymyksiä jää selvittämättä. (Troshkov 2015.)

4.3 Kyselyn tulosten analysointi

Tutkimuksessa selvitettiin yleisiä yrityksen esteitä haastattelemalla ja tarkemmin vielä kyselyn avulla.

Tässä luvussa käydään läpi tuloksia, joita kyselylomakkeen avulla on saatu ja katsotaan sen merkittävimmät kohdat.

Kyselylomake on liitteenä. (Liite 2). Kysely oli anonyymi, yrityksiä ei mainita tutkimuksessa. Alussa oli muutama kysymys, joiden avulla selvitettiin yritysmuotoa, toimialaa ja kokoa: liikevaihtoa ja henkilöstön määrää.

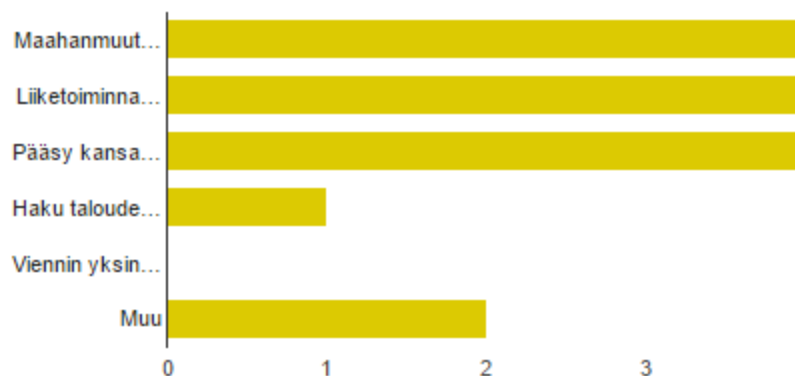
Kyselyssä selvisi, että suurin osa yrityksiä 90% ovat osakeyhtiöitä, koska muut yritysmuodot vaaditaan PRH- lupaa, mitä vaikeutuu yrityksen

perustamisprosessia. Yritykset valitsivat tämän yhtiömuodon kohtuullisen helpon rekisteröintitavan vuoksi.

Kyselyyn osallistuttiin eri alan yritykset, kuten esimerkiksi: muovitehdas; mainos, -konsultointi, -ja tulkkaukspalveluyritykset; kalamyyntiyritys, henkilökohtaisia suojavaarusteita myyvä yritys, verkkokauppa.

Suurin osa osallistuneista oli mikroyrityksiä, joiden liikevaihto on alle 2 miljoonaa euroa (90%) ja henkilöstö alle 10 henkilöä (80%).

Seuraavaksi selvitettiin syyt yrityksen perustamiseen Suomeen. Alla olevassa kuviossa 4 nähdään, että tärkeimmät syyt yritysten sijoittumiseen Suomeen ovat maahanmuutto Suomeen, liiketoiminnan laajentaminen ja pääsy kansainvälisille markkinoille.

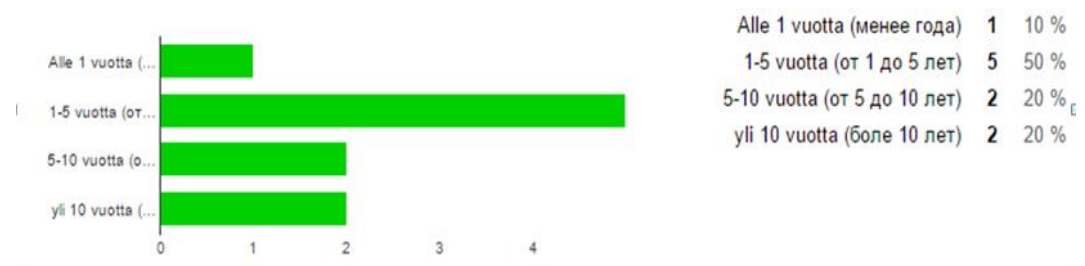
Maahanmuutto Suomeen (Переезд в Финляндию)	4	40 %
Liiketoiminnan laajentaminen (Расширение бизнеса)	4	40 %
Pääsy kansainvälisille markkinoille (Выход на международный рынок)	4	40 %
Haku taloudellisia investointeja Euroopassa (Поиск финансовых инвестиций в Европе)	1	10 %
Viennin yksinkertaistaminen muihin maihin (Упрощение экспорта в другие страны)	0	0 %
Muu	2	20 %

Kuvio 4 Syyt yrityksen perustamiseen Suomeen.

Usein samalla yrityksellä on 2 ja jopa 3 syytä kansainvälistymiseen samaan aikaan, esimerkiksi liiketoiminnan laajentaminen ja maahanmuutto, sillä yhteensä laskettuna prosenttiluku on yli 100%.

Seuraavaksi kysyttiin kuinka kauan yrittäjä on toiminut Suomessa.

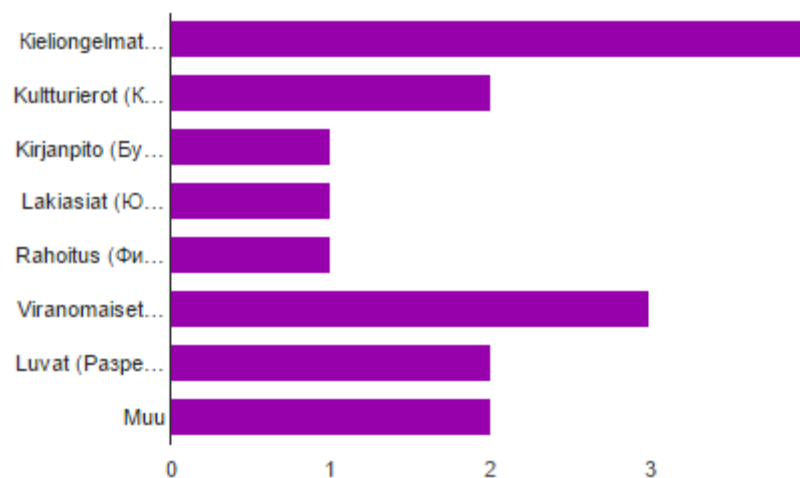
Alla olevasta kuviosta 5 selvisi, että tutkimukseen ovat osallistuneet yritykset, jotka ovat markkinoilla vuodesta alkaen ja yli 10 vuoden ajan.

Kuvio 5 Kuinka kauan olette toimineet Suomessa?

Puolet osallistuneista(50%)ovat toimineet Suomen markkinoilla yhdestä vuodesta viiteen vuoteen asti.

Kuviossa 6 voidaan nähdä suurimmat yrityksen haasteet Suomen markkinoilla.

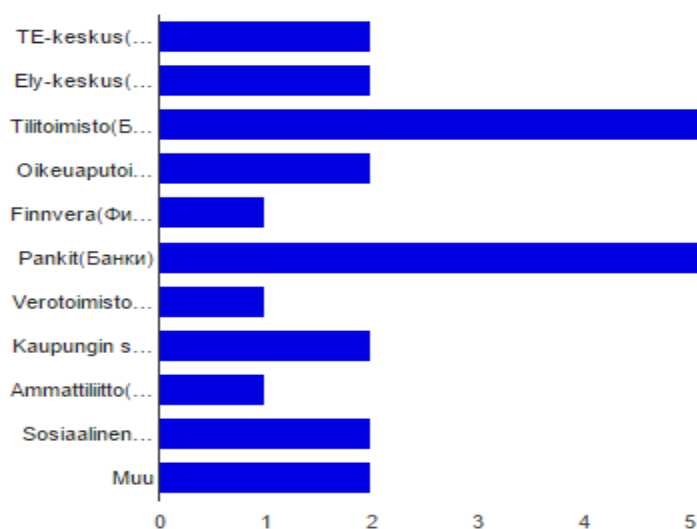

Kieliongelmat (Языковые проблемы)	4	44.4 %
Kulttuurierot (Культурные различия)	2	22.2 %
Kirjanpito (Бухгалтерия)	1	11.1 %
Lakiasiat (Юридические вопросы)	1	11.1 %
Rahoitus (Финансирование)	1	11.1 %
Viranomaiset (Органы власти)	3	33.3 %
Luvat (Разрешения)	2	22.2 %
Muu	2	22.2 %

Kuvio 6 Suurimmat haasteet Suomen markkinoilla

Suuressa osassa yrityksistä hankaluudet olivat käytännön kieliongelmat ja ongelmat asiointissa viranomaisten kanssa. Nämä ongelmat ovat hyvin suhteessa keskenään, koska kieliongelmien takia yhteydenotto viranomaisten kanssa monimutkaistuu. Se vie resursseja ja voimavaroja yritykseltä, vaatii paljon aikaa ja lisäkustannuksia erilaisiin tulkkaus, -ja käännöspalvelumaksuihin. Myös kulttuurierot ja lupien saaminen tuottavat ongelmia yrityksille. Sama yrittäjä kokee toiminnassa useita haasteita ja siitä syystä prosentti on yhteensä yli 100. Kuitenkin kuviosta 6 näkee selvästi, mitkä asiat tulevat yritykselle haasteellisimmiksi.

Kyselyn avulla haluttiin myös selvittää, kuinka hyvin yrittäjät tietävät heille suuntautuvista paikallisista palveluista, kuinka aktiivisesti käyttävät niitä ja ovatko tyytyväisiä palveluista. Kuviossa 7 nähdään vastaukset.

TE-keskus(Центр по трудоустройству)	2	22.2 %
Ely-keskus(Центр экономического развития)	2	22.2 %
Tilitoimisto(Бухгалтерское бюро)	6	66.7 %
Oikeusaputoimisto,lakimiehet,asianajajat((Центр правовой помощи, юристы, адвокаты)	2	22.2 %
Finnvera(Финансирование)	1	11.1 %
Pankit(Банки)	6	66.7 %
Verotoimisto (neuvonta) Налоговый центр, консультации	1	11.1 %
Kaupungin seudun kehittämissyhtiöt (Региональные компании по развитию бизнеса Cursor OY, Kouvola Innovation OY, Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy и другие.	2	22.2 %
Ammattiliitto(Профсоюз)	1	11.1 %
Sosiaalinen media, ystävät, sukulaiset(социальные сети, друзья, родственники)	2	22.2 %
Muu	2	22.2 %

Kuvio 7 Kenen apua olette käyttäneet toiminnassaan.

Kyselyn tulokset näyttivät sitä, että yrityksillä on olemassa yleistä tietoa liiketoiminnan suuntautuvista palveluista. Kuviosta 7 näkee, että ennen kaikkea yrittäjät tarvitsevat pankki, - ja kirjanpitolpalveluita. Vähemmän käytettiin TE-ja Ely-keskusten palveluita ja kehittämiskeskusten palveluita. Selvisi myös, että vain yksi kymmenestä yrityksistä käyttää esimerkiksi Finnveran, verotoimiston neuvontapalvelun ja ammattiliittoon palveluita. Koska yrityksillä oli mahdollisuus valita useimmat vastauksen vaihtoehdot, prosenttilukua ei saa selville, mutta sen sijan saatiin enemmän vastauksia kysymyksiin ja se luo lisää luotettavuutta tutkimukseen.

Osa yrityksistä oli tyytyväinen palveluista, mutta noin puolet ei ole. Esimerkiksi yksi vastaajista sanoi, ettei ole tyytyväinen TE ja Ely -keskuksen palveluihin, koska hänen mielestään henkilökuntaa ei kiinnostaa pienen yrityksen avustaminen ja kehittäminen. Toinen ei ollut tyytyväinen tilitoimiston palveluista, koska kirjanpitäjä ei antanut hänelle riittävästi selvityksiä. Oli myös sellainen mielipide, että kirjanpito, - ja oikeuspalvelut ovat kalliita ja joskus eivät vastaa asiakkaiden odotukseen.

Tutkimuksessa todettiin, että kielitaidon puutteesta johtuen 90% vastaajista käyttäisi mielellään venäjänkielisiä palveluita, jos se olisi mahdollista.

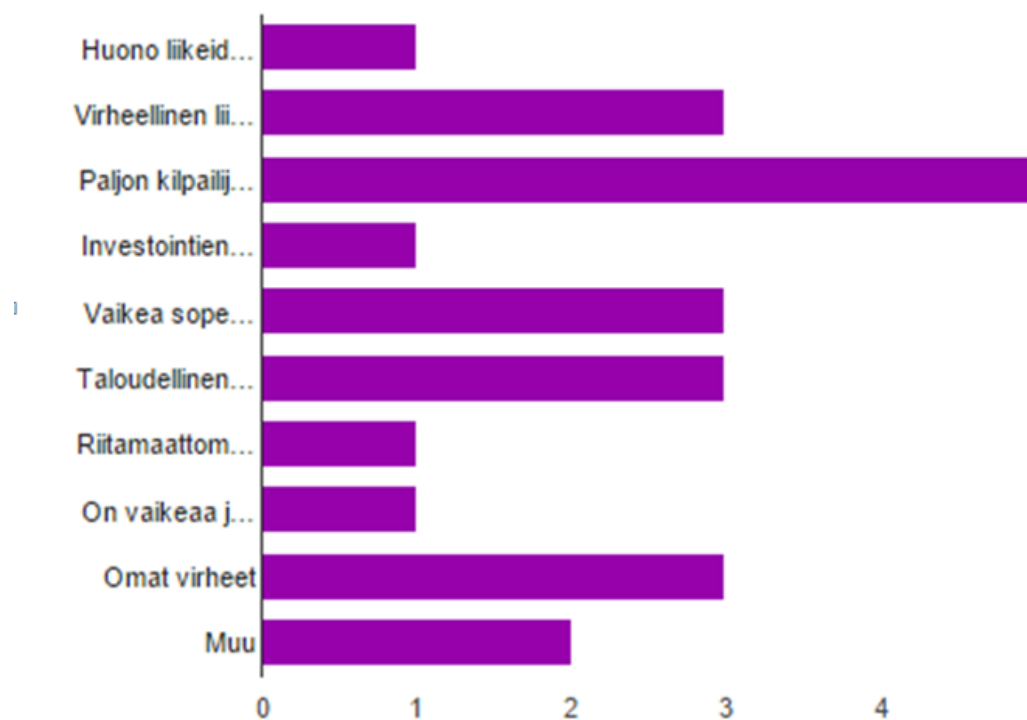
Lopuksi haluttiin selvittää, ovatko yritykset tyytyväisiä omaan liiketoimintaansa ja mistä syystä. Kuviossa 8 näkee että liiketoiminnastaan on onnistunut 60% vastaajista ja sama luku epäonnistuneita.

Kuvio 8 Oletteko tyytyväisiä liiketoiminnastaan?

Kaksi henkilöä on vastannut samaan aikaan kyllä ja ei, koska luulevat omaa liiketoimintaansa onnistuneena Venäjällä, mutta ei Suomessa.

Oli tärkeä tietää, mistä syystä yrityksen liiketoiminta on toteutunut eri tavalla kuin yritys suunnitteli alusta. Syitä selvitettiin alla olevalla kuviolla 9.

Huono liikeidea (Плохая бизнес идея)	1	11.1 %
Virheellinen liiketoimintasuunnitelma ja laskelma (Ошибочный бизнес-план и расчет)	3	33.3 %
Paljon kilpailijoita (Много конкурентов)	5	55.6 %
Investointien puute (Отсутствие инвестиций)	1	11.1 %
Vaikea sopeutumaan Suomeen yhteiskuntaan (Трудно приспособиться к Финскому обществу)	3	33.3 %
Taloudellinen kriisi(Финансовый кризис)	3	33.3 %
Riitamaattomat valtion avustukset (Недостаточная поддержка со стороны государства)	1	11.1 %
On vaikeaa ja/tai kallista saada asiantuntijan(juristin ,verottajan, jne) neuvontaa (Трудно и/или дорого получить консультацию специалиста(юриста, налогового и т.д.))	1	11.1 %
Omat virheet	3	33.3 %
Muu	2	22.2 %

Kuvio 9 Epäonnistumisen syyt

Kyselyn vastausten mukaan tärkeimmät epäonnistumisen syyt olivat:

- Paljon kilpailijoita
- Virheellinen liiketoimintasuunnitelma ja laskelma
- Vaikea sopeutumaan Suomeen yhteiskuntaan
- Talouden kriisi
- Omat virheet

4.4 Johtopäätökset

Empiriaosuudessa kerättiin tietoa haastattelemalla kehittämissyhtiöiden asiantuntijoita. Sen jälkeen lähetettiin Suomessa toimiville venäläisille yrityksille kyselylomakkeita. Kyselyn avulla kerättiin tietoa suoraan yrityksiltä. Kyselyn tulosten perusteella oli tarkoitus selvittää asioita, jotka on koettu vaikeuksien yritysten kehityksessä.

Työ onnistui pääasiassa hyvin. Tutkimuksessa todettiin, että yritysten liiketoiminnasta haasteellisimmaksi koettiin suomen kieli ja asiointi viranomaisten kanssa. Tämän lisäksi haasteelliseksi koettiin kulttuurierot ja erilaisten lupien saaminen. Kyselyn tuloksilla pääasiassa tuettiin jo haastattelujen avulla saatuja tietoja. Tulosten perusteella voidaan muotoilla seuraavat kehitysehdotukset:

- Yritykset tarvitsevat suomen kielen, - ja kulttuurin koulutusta.

- Yritykset tarvitsevat perustietoja Suomen lainsäädännöstä erityisesti työlainsäädännöstä. Näiden tietojen avulla voidaan vapaasti käyttää ulkopuolista työvoimaa, hyödyntää tällaiset mahdollisuudet, kuten työvalmennus, palkkatuki ja muut keinot.
- Tutkimuksessa selvitettiin, että yrityksillä ei ole riittävästi tietoja TE ja ELY-keskusten palveluista. Erilaiset tuet ja avustukset ja myös rahoituskeinot ovat käyttämättä, koska niiden saaminen venäläisille yrittäjille on ongelmallista. Venäläisiä yrityksiä palveleville yhtiöille kannattaa ottaa huomioon, että TE,- ja Ely-keskus palveluita usein ei käytetä tai yritykset eivät ole tyytyväisiä palveluihin.
- Kehittämissyhtiölle olisi hyvä kerätä tietoja kunnissa toimivista ja yrityksille suuntautuvista venäjänkielisistä palveluista. Voisi esimerkiksi tuottaa listan, jossa olisi mainittu venäjänkielistä palvelua tarjoavat tilitoimistot, lakitoimistot, konsultointi, -ja muut yritykset ja jakaa sen yrityksille heidän pyynnöstään.

Opinnäytetyötä voidaan hyödyntää monenlaisiin jatkotutkimuksiin.

Tutkimusta voitaisiin jatkaa selvittämällä määrällisessä tutkimuksessa, kuinka paljon venäläisiä yrityksiä on perustettu Suomeen.

Seuraavaksi olisi mielenkiintoista myös syventää tutkimusaihetta ja selvittää miksi venäläisille on vaikea asiointi viranomaisten kanssa, mitkä konkreettiset asiat ovat haasteellisempia ja millä keinoilla tämä asiointi voisi helpottaa.

On mielenkiintoista selvittää myös kehittämissyhtiöiden asiantuntijoiden haasteita työssä venäläisten yritysten kanssa. Tavoitteena on havaita esteitä ja ongelmia työprosessissa ja laadita kehittämissuhteet, jotka lähetetään Invest in Finland järjestön kautta Työ- ja elinkeinoministeriölle. Tällainen tutkimus on jo aloitettu Kouvola Innovatio OY:llä. Tutkimus toteutetaan vuoden 2015 lopussa. (Airikainen 2015.)

4.5 Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan, että tutkimus on luotettava ja tutkimuksesta saataisiin sama tulos jos toinen tutkija toteuttaisi saman tutkimuksen. Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti kuvaavat molemmat tutkimuksen luotettavuutta, mutta vähän eri näkökulmista. Reliabiliteetti viittaa tutkimuksen toistettavuuteen. Eli jos haastateltaisiin samoja henkilöitä kahdesti samalla mittarilla, kuinka yhteneväisiä tai eriäviäisiä vastauksia saataisiin? Jos vastaukset ovat eri mittauskerroilla melko samanlaisia, mittari on reliaabeli. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 186; Metsämuuronen 2006, 56.)

Reliabiliteettiin vaikuttavat aineiston huolellinen käsittely, mittareiden tarkkuus ja johdonmukaisuus. Tarkkuuteen voidaan vaikuttaa esimerkiksi esitestaamisella, vastauksien anonymiteetillä, mittarien tarkkuudella ja selittämällä. (Kananen 2008, 79.)

Tutkimukseni voidaan katsoa olevan reliabiliteetiltaan hyvä, sillä opinnäytetyössä venäläisten yritysten haasteita oli tutkittu kahdella eri tavalla: ensin haastattelututkimusmenetelmällä ja sitten kyselyn avulla. Kyselyn tuloksilla todennettiin haastattelun avulla saatuja yritysten esteitä. Lisäksi koeryhmälle tehtiin selväksi, että tutkimus on täysin anonymi, jonka voidaan katsoa nostavan tutkimuksen reliabiliteettia.

Validiteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten tarkkuutta ja sitä, tutkittiinko sitä, mitä alun perin oli tarkoitus tutkia. Validius(Validiteetti)tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata”. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231.).

Validiteetilla tarkoitetaan myös johtopäätösten reallisuutta eli kuinka hyvin ne vastaavat todellisuutta. Tähän vaikuttavat esimerkiksi käytettävän mittariston huolellinen laadinta kuten sana- tai kysymysmuodot, käsitteiden määrittely ennen mittaamista, kysymysten kattavuus ja mitataanko sitä, mitä oli tarkoitus mitata. (Kananen 2011, 121.)

Opinnäytetyön teoria-osuuden tieto on kerätty yrityksen perustamisesta ja ulkomaisen sijoittumista alan kirjoista sekä Internet-lähteistä. Kirjalliset lähdet ovat luotettavia, koska ne ovat alan ammattilaisten kirjoittamia. Työssä käytetyt Internet-lähteet ovat myös luotettavia, sillä kaikki lähteet on arvioitu tarkasti ennen niiden hyödyntämistä työssä.

Tutkimus on validi, sillä ennen tutkimuksen suunnittelua rakennettiin teoriaosuus ja määriteltiin asiat, joita haluttiin mitata. Validiutta olisi lisännyt useamman vastaajien osallistuminen, mutta se ei ollut mahdollista valitussa aikataulussa.

Työn tarkoituksena oli selvittää mitkä ovat suurimmat esteet venäläisten yritysten liiketoiminnasta Suomessa. Tutkimuksessa tutkittiin yritysten haasteita yhdistämällä tutkimustulokset ja teoria, saatiin vastaus tutkimuskysymykseen. Tutkimus siis vastasi kokonaisuudessaan kysymykseen, jota haluttiin tutkia.

5 YHTEENVETO

Venäläisten yritysten sijoitukset Suomeen eivät ole vielä kovin merkittäviä. Suomen valtio ja paikkakunnat ovat kuitenkin kiinnostuneet houkuttelemaan alueellensa lisää venäläisiä yrityksiä.

Tässä opinnäytetyössä käsiteltiin venäläisten yritysten sijoittumista Suomeen. Tutkimuksen päätehtävänä oli havaita haasteita venäläisten yritysten liiketoiminnassa Suomessa.

Työn teoriaosassa käsiteltiin empirian tutkimukseen tarvittavia tietoja: ulkomaisten yritysten toimintaa ja sen säätelyä Suomessa, venäläisten sijoittumisia ja sijoituksia. Teoriaosan tiedot kerättiin kirjallisista ja sähköisistä lähteistä.

Empiria osuudessa kerättiin tietoa haastattelemalla kehittämissyhtiöiden asiantuntijoita ja sen jälkeen kyselyn avulla kerättiin tietoa suoraan yrityksiltä. Kyselyn tulosten perusteella oli tarkoitus selvittää asioita, jotka on koettu vaikeaksi yritysten perustamis-, ja erityisesti kehittämisvaiheessa.

Suuressa osassa yrityksistä hankaluudet olivat käytännön kieliongelmat ja ongelmat asioinnissa viranomaisten kanssa. Myös kulttuurierot ja erilaisten lupien saaminen tuottavat ongelmia yrityksille. Venäläisille yrityksille on vaikea myös saada pankkilainaa, on vaikea soveltamaan työlainsäädännön normeja käytännössä, työvoiman käyttö on haasteellista. Joskus on vaikea myös saada kohtuullista kirjanpitoa ja muita palveluja.

Opinnäytetyön tuloksista kuitenkin voidaan päätellä, että Suomessa on huomioitu ulkomaiset investoinnit ja niihin panostetaan. Mikään hankalaksi koetuista asioista ei ole niin suuri, että yritys olisi jättänyt investoinnin tekemättä.

Tämä tutkimus voisi olla hyödyllinen uudelle yrittäjälle, joka suunnittelee yrityksen perustamista Suomeen ja markkinoilla jo toimiville yrityksille. Myös viranomaisille ja muille organisaatioille, joiden toiminta on tarkoitettu avustamaan yrittäjiä ja joiden tehtävänä on houkutella enemmän investointeja Suomeen.

LÄHTEET

Painetut lähteet.

Aijö, T. 2001. Suomalaisyrittäjä kansainvälistyy. Helsinki : Yliopistopaino Oy.

Airaksinen, T. 2011. Business Finland. Helsinki: Perhemediat Oy.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino OY.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Holopainen, T. & Levonen, A. 2007. Yrityksen perustajan opas – silta yrittäjyyteen. 13. Uudistettu painos. Helsinki : Edita Publishing Oy.

Holopainen, T. 2012. Yrityksen perustajan opas- käytännön perustamistoimet. 21. uudistettu painos. Juväskylä: Bookwell Oy

Iivari, P. 2007. Yritysturvallisuus ja Venäjä. Turvallisuusnäkökohtien huomioiminen liiketoiminnan kehittämisessä Venäjällä. Rovaniemi: Rovaniemen ammattikorkeakoulu.

Ilmoniemi, M., Järvensivu, P., Kyläkallio, P., Parantainen, J. & Siikavuo, J. 2009. Uuden yrittäjän käsikirja. Helsinki : Talentum.

Isokangas, J. & Kinkki, S. 2003. Yrityksen perustoiminnot. Helsinki : WSOY.

Koivisto, J. 2002. Kulttuurienvälinen näkökulma kansainväliseen yritykseen. Kansainvälinen liiketoiminta. Helsinki: WSOY.

Koivumäki, J. & Lindfors, H. 2012. Pk-yrityksen taloushallinto. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Kosonen, K. & Pekkanen, L. 2010. Toimistopalvelut. Helsinki: Edita Prime Oy.

Lahti, S. & Salminen T. 2014. Digitaalinen taloushallinto. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Meretniemi, I. & Ylönen, H. 2008. Yrityksen perustajan käsikirja. Keuruu : Otavan Kirjapaino Oy.

Metsämuuronen, J. 2003. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteessä. 2. uudistettu painos. Helsinki: International Methelp Ky

Preece, J., Rogers, Y. & Sharp, H. 2002. Interaction Design: Beyond Human-Computer Interaction. New York: Wiley.

Tomperi, S. 2013. Kehittyvä kirjanpito. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Villa, S., Ossa, J. & Saarnilehto, A. 2007. Yritysmuodot – toiminta, rahoitus ja verotus. Vantaa: Dark Oy

Elektroniset lähteet.

Alustava liiketoimintasuunnitelma. 2015. [viitattu 10.09.2015]. Saatavissa:

<http://www.yritysstartti.fi/alustava-liiketoimintasuunnitelma>

Ely-keskus. 2013. Liiketoiminnan harjoittaminen ja yrityksen rekisteröinti Suomessa [viitattu 10.09.2015]. Saatavissa:

http://www.firmaxi.kokkola.fi/doc/venajan_kielisen_perustaisoppaan_ely_suomennos.pdf

Etlä. 2015. How does foreign direct investment measure real investment by foreign-owned companies [viitattu 10.09.2015]. Saatavissa:

<https://www.etla.fi/en/publications/foreign-direct-investment-measure-real-investment-foreign-owned-companies-firm-level-analysis/>

Finnvera. 2015. Finnvera lainat [viitattu 10.09.2015]. Saatavissa:

<https://www.finnvera.fi/Tuotteet-ja-UKK/Lainat>

Finpro. 2015. Kansainväliset investoinnit Suomeen kasvussa toista vuotta peräkkäin. Lehdistötiedote [viitattu 18.09.2015]. Saatavissa:

http://www.finpro.fi/uutiset/-/asset_publisher/1skL/content/kansainvaliset-investoinnit-suomeen-kasvussa-toista-vuotta-perakkain

Global entrepreneurship monitor. Finnish 2014 report, Turun yliopisto [viitattu 18.09.2015]. Saatavissa:

http://www.tem.fi/files/43905/Turun_kauppakorkeakoulun_Global_Entrepreneurship_Monitor_Finnish_2014_Report.pdf

Infopankki.2015.Suomalainen yrityskulttuuri [viitattu 10.09.2015].

Saatavissa:<http://www.infopankki.fi/fi/elama-suomessa/tyo-ja-yrittajyys/suomalainen-yrityskulttuuri>

Joka kuudes kaakon uusi yrittäjä on venäläinen.2013. Taloussanomat [viitattu 18.09.2015]. Saatavissa:

<http://www.taloussanomat.fi/yrittaja/2013/03/07/joka-kuudes-kaakon-uusi-yrittaja-on-venalainen/20133568/137>

Kirjanpitolaki. 1336/1997. Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

Kotovaara, P. 2012. Menestyvä yritys tarvitsee menestyvän talousosaston [viitattu 18.09.2015]. Saatavissa:

<http://blog.visma.com/fi/menestyva-yritys-tarvitseemenestyvan-talousosaston/>

KvantiMOTV.2015.Kyselylomakkeen laatiminen [viitattu 03.09.2015].

Saatavissa:

<http://www.fsd.uta.fi/metelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html#vastausohjeet>

Ladec.2015.Ladec yrityksille [viitattu10.09.2015].Saatavissa:

<http://www.ladec.fi/yrityksille/sijoituvalle-toimitiloja-hakevalle>

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 122/1919. Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1919/19190122001>

Liiketoimintasuunnitelma.2015. Liiketoimintasuunnitelma ohjeet [viitattu 10.09.2015].Saatavissa:https://www.liiketoimintasuunnitelma.com/katso_ohjeet.php?selected_language=1

Hirvonen, M.2011. Ulkomaisten yritysten etabloituminen Suomeen.Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu [viitattu 18.09.2015]. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2011090512854>

Mustonen, T.2015.Venäjän liiketoimintaympäristö ja sen erityispiirteet [viitattu10.09.2015].Saatavissa: http://www.kouvola.fi/material/attachments/newfolder_304/6AFXAud3W/Venjan_liiketoimintaymparisto_ja_sen_erytispiirteet_Tapio_Mustonen_TP-Yhtiot_Oy.pdf

OK-Opintokeskus. 2015. Kyselylomake [viitattu 18.09.2015]. Saatavissa: <http://ok-opintokeskus.fi/kyselylomake>

Osakeyhtiölaki 624/2006. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>

Patentti-ja rekisterihallitus.2015.Lupa ulkomailla asuvalle [viitattu 10.09.2015].Saatavissa:<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/muutyrittysmuodot/osuuskunta/perustaminen/lupaulkomaillaasuvalle.html>

Perustamisopas alkavalle yrittäjälle. Kouvola Innovation OY.2015 [viitattu 10.09.2015].Saatavissa:http://www.ensimetri.fi/uploads/L00002242_SUK_opas_2015_web.pdf

Suomela, H.2009. Suomen ja Venäjän väliset investoinnit. BOFIT Online 7/2009 [viitattu 10.09.2015]. Saatavissa: <http://www.suomenpankki.fi/pdf/163705.pdf>

Suomen yrittäjät. 2015.Osakeyhtiö[viitattu 18.09.2015].Saatavissa: <http://www.yrittajat.fi/fi/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osakeyhtio/>

Suomen yrittäjät.2015.Luvanvaraiset elinkeinot [viitattu 10.09.2015].

Saatavissa:

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/elinkeinovapaus/luvanvarainen/>

Tekes.2015.Tekesin rahoitus yrityksille[viitattu 10.09.2015].Saatavissa:

<http://www.tekes.fi/rahoitus/rahoitusta-yritysten-kehitysprojekteihin/>

Tilastokeskus .2014.Merkittävimmät suorat sijoittajat Suomeen olivat

Ruotsi ja Yhdysvallat vuonna 2013 [viitattu 10.09.2015].Saatavissa:

http://www.stat.fi/til/ssij/2013/ssij_2013_2014-11-18_tie_001_fi.html

Tokola, A. & Borg, M.2011.Aloittavan yrittäjän viisi askelta tilitoimistoon

[viitattu 18.09.2015]. Saatavissa:

http://keskiuusimaa.uusyrityskeskus.fi/sites/keskiuusimaa.uusyrityskeskus.fi/files/5_askelta_digi.pdf.

Tuominen, T.2011. Käsikirja Lahden alueelle sijoittuville venäläisille yrityksille. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu [viitattu 18.09.2015].

Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201103303713>

Tutkimus: tilastot eivät näytä kaikkia Suomeen tulleita investointeja.2014.

Tiedote [viitattu 10.09.2015].Saatavissa:

<http://www.emaileri.fi/g/l/106550/0/0/148/51/9>

Työsuojelu.2015. Ulkomainen työntekijä [viitattu 10.09.2015].Saatavissa:

<http://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/ulkomainen-tyontekija>

Ulkomaalaislaki 301/2004. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301>

Verohallinto.2015. Luontoisedut verotuksessa[viitattu 10.09.2015].

Saatavissa:

[http://www.vero.fi/fiFI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Luontoisedut_verotuksessa\(35663\)](http://www.vero.fi/fiFI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Luontoisedut_verotuksessa(35663))

Verohallinto.2015.Tuloverotus - osakeyhtiö ja osuuskunta[viitattu 10.09.2015].Saatavissa:http://verohallinto.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus

World Economic Forum. 2015.The Global Competitiveness Report 2014-2015[viitattu10.09.2015].Saatavissa:

http://www3.weforum.org/docs/img/WEF_GCR2014-15_Global_Image.png

Vuorela, S. 2005.Haastattelumenetelmät [Viitattu 3.9.2015].Saatavissa: <http://www.cs.uta.fi/usabsem/luvut/3-Vuorela.pdf>

Yrityksen perustamisen vaiheet. 2015 [Viitattu3.9.2015]. Saatavissa: <https://verkkoharkka.wikispaces.com/Yrityksen+perustamisen+vaiheet>

Yritys-Suomi.2015. Rahoitus ja kannattavuuslaskelmat [viitattu 10.09.2015].Saatavissa: <https://www.yrityssuomi.fi/rahoitus-ja-kannattavuuslaskelmat>

Yrityssuomi.2015.Muiden kuin EU-kansalaisten luvat ja ilmoitukset [viitattu 10.09.2015]. Saatavissa:<https://www.yrityssuomi.fi/muiden-kuin-eu-kansalaisten-luvat-ja-ilmoitukset>

Suulliset lähteet.

Airikainen, A.2015. Asiakkuuspäällikkö. KINNO Oy. Haastattelu 14.9.2015

Kurhinen, J.2015. Asiakkuusneuvoja. Ladec OY. Haastattelu 29.9.2015

Troshkov, S.2015. Asiakkuuspäällikkö. Cursor OY. Haastattelu 7.9.2015

LIITTEET

LIITE 1 Haasattelurunko

Teemat

- Saisinko käyttää teidän nimenne opinnäytetyössäni?
- Miten nykyaikainen poliittinen ja taloudellinen tilanne vaikuttaa venäläisten sijoittumisprosessiin? Onko perustettavien venäläisten yritysten määrä vähentynyt/lisääntynyt?
- Mistä syystä venäläiset yritykset pyrkivät sijoittamaan Suomeen?
- Mitkä ovat suurimmat esteet yrityksille Suomen markkinoilla ja miten näitä esteitä voisi välttää.
- Mistä asiasta /aiheesta pitäisi Teidän mielestänne tehdä tutkimusta?

LIITE 2 Kyselylomake

Kyselylomake (Опрос-анкета)

Tämä kysely on tarkoitettu Suomen markkinoilla toimiville venäläisille yrittäjille. Kyselyn tavoitteena on selvittää venäläisten yritysten tilannetta Suomessa perustamisvaiheen jälkeen ja havaittaa suurimmat yrityksen haasteet Suomen markkinoilla.

(Опрос предназначен для работающих на финском рынке российских предпринимателей. Целью опроса является прояснить ситуацию российских предпринимателей после основания бизнеса в Финляндии и обнаружить основные трудности предприятия на финском рынке.)

1.Yritysmuoto

Форма собственности

- ☐ ☐ Osakeyhtiö OY
- ☐ ☐
- Muu _____

2.Toimiala

Сфера деятельности

3.Vuosiliikevaihto

Годовой оборот

- ☐ ☐ alle 2 МЭ (менее 2 млн.евро)
- ☐ ☐ 2-10 МЭ (от 2 до 10 млн.евро)
- ☐ ☐ yli 10 МЭ (более 10 млн.евро)

4.Henkilöstö

Персонал, количество человек

- ☐ ☐ alle 10 (менее 10 чел.)
- ☐ ☐ 10-50 (от 10 до 50 чел.)
- ☐ ☐ yli 50 (более 50 чел.)

5.Syyt yrityksen perustamiseen Suomeen

Причины создания предприятия в Финляндии

- ☐ ☐ Maahanmuutto Suomeen (Переезд в Финляндию)
- ☐ ☐ Liiketoiminnan laajentaminen (Расширение бизнеса)
- ☐ ☐ Pääsy kansainvälisille markkinoille (Выход на международный рынок)
- ☐ ☐ Haku taloudellisia investointeja Euroopassa (Поиск финансовых инвестиций в Европе)
- ☐ ☐ Muu _____

6.Kuinka kauan olette toimineet Suomessa?

Сколько лет ведете деятельность в Финляндии?

- ☐ Alle 1 vuotta (менее года)
- ☐ 1-5 vuotta (от 1 до 5 лет)
- ☐ 5-10 vuotta (от 5 до 10 лет)
- ☐ yli 10 vuotta (боле 10 лет)

7. Mitkä ovat suurimmat haasteet Suomen markkinoilla yleisesti?

Каковы основные трудности работы на финском рынке?

- ☐ Kieliongelmat (Языковые проблемы)
- ☐ Kulttuurierot (Культурные различия)
- ☐ Kirjanpito (Бухгалтерия)
- ☐ Lakiasiat (Юридические вопросы)
- ☐ Rahoitus (Финансирование)
- ☐ Viranomaiset (Органы власти)
- ☐ Luvat (Разрешения)
- ☐ Muu

8. Kenen apua (palveluja) olette käyttäneet toimintanne? Чьей помощью (услугами) пользовались в своей деятельности?

- ☐ TE-keskus (Центр по трудоустройству)
- ☐ Ely-keskus (Центр экономического развития)
- ☐ Tilitoimisto (Бухгалтерское бюро)
- ☐ Oikeusaputoimisto, lakimiehet, asianaajat (Центр правовой помощи, юристы, адвокаты)
- ☐ Finnvera (Финансирование)
- ☐ Pankit (Банки)
- ☐ Verotoimisto (neuvonta) (Налоговый центр консультации)
- ☐ Kaupungin seudun kehittämissyhtiöt (Региональные компании по развитию бизнеса: Cursor OY, Kouvola Innovation OY, Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy и другие.)
- ☐ Ammattiliitto (Профсоюз)
- ☐ Sosiaalinen media, ystävät, sukulaiset (социальные сети, друзья, родственники)
- ☐ Muu (Другое) _____

Oletteko tyytyväisiä palvelusta?

Довольны ли обслуживанием?

- ☐ Kyllä (Да)
- ☐ Ei (Нет)

Miksi? (Почему?) _____

9. Jos on mahdollista, käytätkö mielellään venäjänkielisten asiantuntijoiden apua?

(Если есть возможность, предпочитаете ли пользоваться помощью русскоговорящих специалистов?)

- ☐ Kyllä(Да)
- ☐ Ei(Нет)

10. Onko teidän odotuksenne Suomen markkinan suhteen toteutunut ?

Осуществились ли Ваши ожидания, связанные с финским рынком?

- ☐ ☐ Kyllä (Да)
- ☐ ☐ Ei(Нет)

Misi?(Почему?)_____

11. Oletteko onnistuneet liiketoiminnastanne?

Считаете ли свою бизнес-деятельность успешной?

- ☐ ☐ Kyllä (Да)
- ☐ ☐ Ei (Нет)

Jos ei, mistä syystä?(Если нет, то почему?)

- ☐ ☐ Huono liikeidea (Плохая бизнес идея)
- ☐ ☐ Virheellinen liiketoimintasuunnitelma ja laskelma (Ошибочный бизнес-план и расчет)
- ☐ ☐ Paljon kilpailijoita (Много конкурентов)
- ☐ ☐ Investointien puute (Отсутствие инвестиций)
- ☐ ☐ Vaikea sopeutumaan Suomeen yhteiskuntaan (Трудно приспособиться к Финскому обществу)
- ☐ ☐ Taloudellinen kriisi(Финансовый кризис)
- ☐ ☐ Riittämättömät valtion avustukset (Недостаточная поддержка со стороны государства)
- ☐ ☐ On vaikeaa ja/tai kallista saada asiantuntijan(juristin, verottajan, jne) neuvontaa (Трудно и/или дорого получить консультацию специалиста(юриста, налогового и т.д.))
- ☐ ☐ Omat virheet (Собственные ошибки)
- ☐ ☐ Muu

Kiitoksia vastauksistanne!

(Спасибо за Ваши ответы!)

